

četvrtak, 03.06.2008.

[Otvorena sjednica]

[Optuženi su ušli u sudnicu]

... Početak u 09.04h

SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.

Izvolite sjesti.

SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro svima. Molim sekretara da najavi predmet.

GĐA SEKRETAR: Dobro jutro svima u sudnici, ovo je predmet IT-05-88-T,

Tužilac protiv Vujadina Popovića i drugih.

SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ima li kakvih preliminarnih stvari?

Nema?

Da, gospodine Meek?

G. MEEK: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude, ja bih samo želio predstaviti Johna Karisa. On je jedan stažist iz Sjedinjenih Država. Biti će danas sa nama u sudnici.

SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Dobrodošli.

Za potrebe zapisnika, svi su optuženi prisutni. Vidim da gospodin Hayne nije prisutan, gospodin Bourgon nije prisutan u Obrani, a za Optužbu su ovdje gospodin McCloskey, gospodin Nicholls i gospodin Mitchell.

Dobro, budući da nema preliminarnih stvari, mislim da možemo dovesti svjedoka i završiti danas sa njime.

[Svjedok je ušao u sudnicu]

SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro, gospodine Krajnišnik. Dobr

čtvrtek, 03.06.2008.

Predmet br. JT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovni zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 došli natrag. Sada će gospodin Nicholls nastaviti s unakrsnim ispitivanjem, a
2 nakon toga ćete naravno moći ići natrag. I nakon toga ćemo ukinuti naš nalog o
3 razdvajanju Vas od drugih pritvorenika.

4 Izvolite, gospodine Nicholls.

5 G. NICHOLLS: [simultani prevod]

6 SVJEDOK: MOMČILO KRAJIŠNIK [nastavak]

7 Unakrsno ispituje g. Nicholls [nastavak]

8 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

9 P: Želio bih danas početi sa još nekoliko pitanja o 16. sjednici
10 Skupštine.

11 Jučer, na strani transkripata 21584, vi ste naveli da je 16. sjednica
12 Skupštine bila javna sjednica. Da li je to tačno?

13 O: B... Ja sam rekao da su sve sjednice bile javne, pa prepostavljam da
14 je i ta bila. Sad kad se sjetim, možda, u jednom momentu je čak možda bila i
15 zatvorena. Možda.

16 P: Možda Vam mogu osvježiti pamćenje u vezi s time. Molim P25 na strani
17 22 na engleskom, a to je strana 19 na B/H/S-u. I dok čekamo na to, ja ću Vam
18 postaviti jedno pitanje o tome što je rekao Dragan Kalinić. On je bio ministar
19 zdravlja, zar ne?

20 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

21 P: Nakon što ste ga predstavili na 22. strani na engleskom, neću sada
22 sve čitati, ali on ovdje dakle drži govor o tome da li treba odabrati ratnu
23 opciju ili pregovaračku opciju. I on kaže:

24 "Kažem to s razlogom. Moram odmah dodati: kad znamo tko je naš
25 neprijatelj, kako su perfidni, kako im se ne može vjerovati dok ih se ne uništi

26

27

28

29

30

1 fizički i vojno, što naravno podrazumijeva i eliminiranje i likvidaciju njihovih
2 ključnih ljudi, i ja ne okljejavam da odaberem prvu 3opciju, ratnu opciju, jer
3 smatram da je naša sudska, sudska Srba u Bosni i Hercegovini", i onda je dalje
4 povezuje sa Srbijom i Crnom Gorom /prevod engleskog transkripta: "I dalje
5 nastavlja da je ne povezuje sa sudbinom Srbije /i/ Crne Gore". I to treba
6 riješiti i to se ne može riješiti ni na koji drugi način nego ratom." Nakon toga
7 još jedanput kaže: "Zašto kažem da ratna opcija izgleda sigurnija? Zato jer samo
8 ono što se vojno zauzme može biti stvarno naše."

9 PREVODILAC: Ovo je prijevod sa engleskoga, nemamo original.

10 G. MEEK: [simultani prevod] Ovo obično nije ona vrsta stvari o kojima se
11 raspravlja pred javnošću, da li se slažete s time?

12 O: Ja mogu da objasnim zašto je gospodin Kalinić to rekao, po mom
13 mišljenju, kad sam to slušao. I ovo, zašto sam rekao da nije bi... da nisu bili
14 samo poslanici... Izvinite, jeste me htjeli prekinut možda?

15 P: Samo bi htio da shvatite moje pitanje. Nisam Vas tražio da
16 protumačite to što je on rekao, nego samo da kažete da li bi se obično pred
17 javnošću o tome govorilo? Da li bi netko u javnosti rekao: hajde da odaberemo
18 ratnu opciju i sve njih likvidiramo? Dakle, to je moje pitanje.

19 O: Tog momenta sve što su ljudi govorili to bi oni rekli javno jer su
20 bili ogorčeni, jer je rat počeo i strašno su bili u panici i pod uticajem tih
21 prvih dana rata.

22 P: Idemo na sljedeću stranu. To je 20. na B/H/S-u, a 23. na engleskom.

23 Ovdje gospodin Kalinić kaže:

24

25

26

27

28

29

30

1 "Isto tako ne razumijem sasvim tu izjavu i hoću da se to ovdje pred ovom
2 Skupštinom objasni, što bi značilo proglašenje jednostranog prekida vatre za
3 nas? Rečeno je da bi ako to uradimo Europi pokazali da smo se opredijelili za
4 miroljubivo rješenje. Ali molim Vas, budući da smo sada na zatvorenoj sjednici
5 Skupštine, hajde da jasno kažem...", i onda dalje govori i tako dalje, i tako
6 dalje o vojnem rješenju.

7 Sad kad ste to pročitali, da li Vas je to podsjetilo da je ta sjednica
8 bila zatvorena za javnost?

9 O: Imate ovdje diskusiju gospodina Garića /u engleskom transkriptu:
10 Galić/. Zato sam mislio da je bilo više prisutnih onih, da nisu samo bili
11 poslanici, a n... ovo što ste pročitali, vjerovatno je tačno, ali možda u jednom
12 dijelu je bila zatvorena.

13 P: To je pukovnik Galić?

14 O: Ne, ne. Kapetan Garić, Garić.

15 P: /prevod engleskog transkripta: "U redu."/

16 O: To je bio slučajni prisutni, a bila je na terasi, to sigurno znam,
17 veliki broj prisutnih unutra u sali. Pa sad, da li je to... Vjerovatno da je
18 to... Ovo je tačno šta je u stenogramu, ne vjerujem da je neko krivo to napisô.

19 P: Dobro. Sada jedno drugo pitanje. Pitanje o karti koju smo vidjeli
20 jučer. Odmah da Vam jasno kažem, ja ću Vam samo postaviti sada jedno vrlo
21 tehničko pitanje o dokaznom predmetu. Htio bih razjasniti nešto što je možda
22 jučer ostalo nejasno.

23 Gospodin Živanović Vam je jučer pokazao dokazni predmet 1D1156 - to su

24

25

26

27

28

29

30

1 oni principi - možda bi to mogli sada pogledati. To je 18. mart, Sarajevo, i to
2 su dakle principi za daljnje pregovore.

3 I molim da sada dalje prođemo kroz ove stranice jedan-po-jedan. U
4 stvari, možda bismo mogli to i ubrzati. Ovdje nedostaje jedna stranica. Na
5 engleskom brojevi idu od 02093996 do 02094001. A ovdje nedostaje 0209400. Molim
6 sada 3324 po 65ter. Da li to sada imamo na ekranu?

7 GĐA SEKRETAR: Molim da se ponovi broj.

8 G. NICHOLLS: [simultani prevod] 3324 po 65ter. Kažu mi da je to ubačeno
9 u elektronski sud. A mogu staviti i na grafoskop, ako treba.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ni mi to ne možemo ovdje naći. Mora da
11 je neka greška po srijedi.

12 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Kažu mi da je sada možda izašlo u
13 elektronskom sudu.

14 SUDIJA AGIUS: /prevod engleskog transkripta: "Da, gospodine
15 Živanović."/

16 G. ŽIVANOVIC: [simultani prevod] Oprostite, mi nemamo takvog dokaznog
17 predmeta na popisu koji nam je dostavila Optužba. Popis za unakrsno ispitivanje
18 ovog svjedoka.

19 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Časni Sude, mogu to objasniti. Kao što
20 sam već rekao gospodin Živanović je uvrstio u spis ovu izjavu o principima,
21 Cutileirov plan i ispustio jednu stranicu, kartu, a postavljao je jučer pitanja
22 o toj karti u glavnom ispitivanju. Onda je rekao: "Neću Vas sada pitati o toj
23 karti." I kad sam ja dobio taj dokazni predmet na početku od Odbbrane, nisam
24 primijetio da je nedostajala ta jedna stranica i zato bih sada htio samo da tu
25 kartu pronađemo i da pitam onda da li je to ta karta o kojoj je govoren u vezi
26

27

28

29

30

1 sa planom.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li Vas to zadovoljava, gospodine
3 Živanović?

4 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Ne, to nije ta ista karta. Ja nemam šta
5 pokazati svjedoku.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ali karta koju ste Vi njemu pokazali je
7 jedna druga karta.

8 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Upravo to sada pokušavam razjasniti da
9 uđe u zapisnik.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nastavite, gospodine Nicholls.

11 G. NICHOLLS: [simultani prevod] 02093996, to je popratna strana, tu je
12 ime gospodina Cutileira. Molim sad sljedeću stranu. 02093997, to je prva strana
13 izjave o principima. Molim sljedeću. 0203998, molim sljedeću stranu. 02093999,
14 molim da pomaknemo malo prema dnu, to je dakle zadnja strana te izjave i kaže se
15 da je to sada osnova za daljnje pregovore. Sarajevo, 18. mart 1992. To je
16 takozvani Sarajevski sporazum, zar ne?

17 O: Da. Da, to je Sarajevski sporazum.

18 P: Dobro, a sada 02094000. Pogledajte, molim Vas ovu kartu i recite nam
19 da li se sjećate, možete li potvrditi da je to karta koja je išla uz ovu izjavu
20 o načelima?

21 O: Da, to je ta karta koja je išla 18. marta uz principe.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro. Hvala. I da to zaokružimo, da vidimo sljedeću stranu, to je
2 kraj, 02094001. Ovo nosi naziv "Ljudska prava", zar ne?

3 O: Da.

4 P: Vi ste jučer rekli - ne moramo sad to gledati - no rekli ste dakle da
5 je karta koju Vam je pokazao gospodin Živanović karta iz maja 1992., zar ne?

6 Karta iz Lisabona.

7 O: Da. Da, tačno.

8 P: Hvala. Završio sam sa ovom temom.

9 O: Ako ja mogu samo da objasnim, bojam se da je ostao nesporazum.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako imate potrebu da to objasnите,
11 izvolite.

12 SVJEDOK: Karta koju je meni predlož... koju je sad pokazao gospodin
13 tužilac, je bila karta gdje su markirani srpske i muslimanske i hrvatske opštine
14 sa apsolutnom i relativnom većinom prema popisu stanovništva. Da l' je bila
15 1981. ili 1991., il' 1971., ne znam. I to je mapa koja je data 18. marta. Mapa
16 koju mi je pokazao juče gospodin Živanović je mapa poslije sastanka koji smo
17 imali neposredno prije ove 16. sjednice. Da je to tačno imate u stenogramu gdje
18 gospodin Karadžić i gospodin Vještica pominju da nam je Evropa na zadnjem
19 sastanku prihvatile granicu na Uni. Jer u ovoj mapi koju smo danas vidjeli,
20 vidite da nije granica na Uni, a u onoj mapi koju mi je pokazao gospodin
21 Živanović juče, granica je na Uni, to je znači zapadno, i to smo mi - zbog toga

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 što su nam prihvatili - stavili kao jedan strateški cilj. Tako da su dve mape, i
2 obadvije su tačne. I ovo danas što je rekao gospodin tužilac je u pravu, uz onaj
3 sporazum od 18. marta bila je jedna mapa koja... j... na njoj kojoj je trebalo
4 raditi i mi smo to radili kasnije u ovim pregovorima, a dve su koferencije /sic/
5 bile iza toga. Hvala Vam što ste mi omogućili da, da objasnim.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Krajišnik. Da
7 razjasnimo sad još jednu stvar. Da li sam Vas dobro shvatio? Osim ove karte koju
8 ste upravo sada vidjeli postojala je još jedna karta koja je išla uz isti
9 dokument?

10 SVJEDOK: Koja je napravljena na posljednjoj sjednici neposredno prije
11 12. maja. S koje smo mi došli na tu sjednicu - i to je mapa ona od juče.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A tko je nacrtao kartu koja Vam je
13 jučer pokazana?

14 SVJEDOK: To su isto predstavnici u Cutileirovom planu. Bio je - kol'ko
15 se sjećam ime - gospodin Darwin. On je nacrtō tu mapu, nama ponudio da mi vidimo
16 to. I objavljena je ta mapa javno u publikacijama. Ja mogu da Vam dam i tu
17 publikaciju gdje je objavljena ta mapa. Imam je tu kod sebe.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pitam Vas zato jer je to bilo na
19 cirilici i također je na neki način Sarajevo bilo markirano, izdvojeno od
20 ostatka, a i redoslijed je bio drugačiji. Prvo je bio srpski, nakon toga
21 hrvatski, nakon toga muslimanski dio, i onda Sarajevo. Ovdje pak nema Sarajeva i

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 redoslijed je drugačiji. Ovdje se prvo muslimanski dio, i tako dalje, i tako
2 dalje. Zato Vas pitam jer ove dvije karte meni izgledaju različito.

3 SVJEDOK: Gospodine sudija, ako mogu samo za t... da Vam i to malo
4 pojasnim?

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Svakako, molim Vas. Vi ste ovdje da
6 odgovarate na pitanja i da objašnjavate sve ono što treba objasniti. Izvolite.

7 SVJEDOK: U ovoj mapi koju je gospodin Živanović juče meni pokazao, a
8 koju smo preliminarno nacrtali u Lisabonu, Sarajevo je bilo predviđeno da bude
9 pod trogodišnjim ili petogodišnjim nadležnošću Ujedinjenih nacija i zato je ono
10 obilježeno i izdvojena je samo opština Pale, s time da bi poslje te, te, tog
11 vremena, Sarajevo bilo unutrašnje podijeljeno. Ostatak Sarajeva bi dobila srpska
12 strana - jednu trećinu, a muslimansko-hrvatska - dvije trećine. Grad bi imao
13 svoju upravu, i mi smo zato i onaj jedan strateški cilj rekli da želimo da imamo
14 dio Sarajeva koji bi pripadao konstitutivnoj jedinici Republici Srpskoj. Zato je
15 ona u ovoj mapi obilježeno /sic/ posebno, a to će se vidjeti u svim kasnijim
16 sporazumima da je Sarajevo posebno tretirano i pravljen je sporazum za Sarajevo
17 - ili podjelom, ili, ili, a uvijek je trebalo da bude neko privremeno rešenje do
18 konačnog, ajd' da kažem razgraničenja - normalno unutrašnjeg. Nitko nije tre...
19 htio da podijeli Sarajevo kao grad.

20 G. NICHOLLS: [simultani prevod]

21 P: Još samo jedno pitanje. Ovo 1D1159, karta na cirilici iz lisabonskih
22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 razgovora, muslimanska strana se nikada nije složila sa tom kartom u Lisabonu,
2 zar ne?

3 O: Nije se složila ni srpska, nego je to bila mapa dorađena na kojoj je
4 trebalo i dalje radit'. Al' su određene stvari dogovorene, ili bolje rečeno
5 usaglašene. I to je bio predlog međunarodne zajednice nama da mi nastavimo i da
6 dogovaramo dalje stvari na mapi. Tako da ste Vi u pravu.

7 P: Hvala. Ne treba nam više ova karta. A sada bih želio da prođemo kroz
8 još nekoliko vojnih dokumenata.

9 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Imamo li mi 1D1159?

10 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Mislim da je to broj koji je...

11 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Jučer to nismo mogli vidjeti.

12 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je bio krivi broj, časni Sude. To je
13 1160.

14 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Ispričavam se.

15 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je karta koju sam ja pokazao
16 svjedoku.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nismo to mogli tada pronaći, pa smo
18 stavili na grafoskop.

19 G. NICHOLLS: [simultani prevod] A sada molim 3253 po 65ter.

20 P: Ovo je dokument iz komande 1. krajiškog korpusa. Datum je 21. maj
21 1992. Potpisao ga je pomoćnik komandanta za moral, Vukalić /u engleskom
22 transkriptu: "Vukelic"/. Ovaj ste dokument ranije već vidjeli, postavljena su
23 Vam pitanja. Drugu stranu na engleskom, molim. Mogu Vam odmah reći da je to u
24 drugom paragrafu na B/H/S-u. To bi trebalo biti tu pri dnu strane za Vas.

25

26

27

28

29

30

1 Pročitat će onaj isti dio koji je pročitan na Vašem suđenju.

2 "Državotvorni srpski narod koji živi na oko 65% teritorija i predstavlja
3 preko 35% stanovništva BiH, mora se izboriti za potpuno razgraničenje sa
4 muslimanskim i hrvatskim narodom i formirati svoju državu. Tek nakon toga moći
5 će se da odlučuje sa kim i kako će da se udružuje i povezuje."

6 A na zadnjoj strani na oba jezika pri dnu možemo vidjeti... Ne, u stvari
7 jedna stranica ranije na B/H/S-u, tu na samom kraju стоји: "Sa sadržajem ove
8 informacije upoznati sve pripadnike vojske Srpske republike BiH na najpogodniji
9 način." A onda, a pri dnu, a to je pak ono što je na sljedećoj strani, stoji:
10 "Poslato svim jedinicama korpusa".

11 Već Vam je postavljeno pitanje o ovom dokumentu tokom suđenja Vama 12.
12 juna 2006., transkript 2554 i 2556. Isti je taj dio bio tada Vama pročitan i
13 onda Vam je postavljeno pitanje da li se tu mislilo na strateški cilj broj 1. Vi
14 ste na to rekli: "Ova informacija, gospodine tužioče, i to jeste dio strateških
15 ciljeva, ali tu se ne poziva na strateške ciljeve, nego na naše opće ciljeve.
16 Međutim da, to se nalazi u 1. strateškom cilju. Ovo je informacija svim
17 jedinicama, nije naređenje." A nešto dalje ste rekli: "Međutim, može se
18 napraviti veza sa 1. strateškim ciljem. Da, slažem se." Da li i dalje stojite
19 pri ovom odgovoru koji ste dali, da se naime veza može uspostaviti između
20 dokumenta i 1. strateškog cilja?

21 O: Ne znam šta sam rekao na svom suđenju. Zaboravio sam, ali mogu da Vam

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 objasnim da, ovaj... da objasnim pozadinu ove izjave koja Vam može da, ajd' da
2 kažem tako, da razjasni stvari.

3 P: Možete to naravno objasniti, međutim, s obzirom da sam pročitao Vaš
4 odgovor - ili ako hoćete, mogu Vam to pokazati i sa transkripta na engleskom -
5 ali da li stojite pri ovom odgovoru od ranije ili ga želite izmijeniti?

6 O: Pa ne, ja ne, nemam cijeli svoj transkript i teško mi je da, da, da
7 Vam objasnim samo na osnovu toga segmenta. Ja Vam mogu objasniti sada, i ako se
8 ne bude podudarilo s onim što Vi odgovarate, reći ćete da sam, da nisam
9 dosljedan. Riješen problem. Ali ja ne znam, mislim nisam, ne...nemam cijeli
10 transkript, nisam čitao poslije suđenja. A om... ob... da objasnim re... da je
11 tako, da objasnim zbog čega bi to moglo bit logično.

12 P: U redu. Onda ću Vam postaviti drugačije pitanje, pa možete odgovoriti
13 bez da se povezujemo sa onim Vašim odgovorom. Dakle, da li se slažete da je
14 postojala veza između onoga što je napisao Vukelić u ovome dokumentu i 1.
15 strateškog cilja?

16 O: Ja mislim da gospodin Vukelić nije bio ovlašten da informiše o šest
17 strateških ciljeva. I ako je on objašnjavao, onda je on to objašnjavao kako je
18 on to razumio, ali niti je bio ovlašten, niti je dobio uputstvo. Mogô je dobiti
19 tek poslje 9. juna kad je to bilo objelodanjeno u javnosti i mapa. A mogô je on
20 da informiše kako mu god, kako on misli da treba, i kako, kako je on to shvatio.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne, ovako nije u redu, gospodine

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Nicholls. Da li ja mogu pretpostaviti da Vaš odgovor koji je prilično
2 zaobilazan, nekako zaobilazite zapravo odgovoriti na pitanje. Da li sam u pravu
3 ako shvatim da ste u odgovoru se indirektno se složili sa tvrdnjom koju je
4 iznijelo Tužilaštvo. Naime, da bilo s pravom ili ne, ovaj dokument i ono što u
5 njemu govori gospodin Vukelić jeste nešto što je povezano s 1. strateškim
6 ciljem?

7 SVJEDOK: Gospodine predsjedavajući, ako dozvolite samo da kažem nekoliko
8 rečenica prije nego što odgovorim na Vaše pitanje.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

10 SVJEDOK: U pregovorima pod pokroviteljstvom međunarodne zajednice bilo je
11 raznih predloga kako da se riješi kriza u Bosni i Hercegovini. Jedna od predloga
12 jeste bila i podjela Bosne i Hercegovine. Evo, ja Vam mogu dat taj papir.
13 Gospodin Owen je u svojoj knjizi re... lijepo rekao. Znači, bile su razne
14 kombinacije. Mi smo u Cutileirovom planu zauzeli stav kompromisni da se, da se
15 Bosna i Hercegovina decentralizuje, da se naprave tri konstitutivne jedinice i
16 da se izvrši razgraničenje po nacionalnom, geografskom i drugom principu. Ovo
17 što je gospodin Vukelić - da odgovorim - interpretirô što je on čuo, na, na
18 Skupštini, to je njegovo viđenje koje je on sigurno je naslonio na, na strateške
19 ciljeve, ali to nije tumačenje ispravno za koje on im... nit je bio ovlašten, da
20 on tako to tumači. E to je moj odgovor. A ja Vam mogu dat papir da vidite da je
21 bila i podjela Bosne i Hercegovine kao jedna od opcija.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro. To je dovoljno jasno. Hvala,

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 gospodine Krajišnik. Izvolite, gospodine Nicholls.

2 G. NICHOLLS: [simultani prevod]

3 P: 3308 po 65ter, Vas molim. Riječ je o dokumentu Glavnog štaba Vojske
4 Republike Srpske, strogo povjerljivo, veoma hitno, direktiva za dalja dejstva od
5 6. juna 1992. godine. Potpisao je general Mladić. Još jedan od dokumenata koje
6 ste ranije vidjeli. Ovo je manje od mjesec dana nakon 16. sjednice Skupštine.

7 Želim Vas podsjetiti šta je bio strateški cilj 2, kao što je navedeno.

8 Uspostaviti koridor između Semberije i Krajine. Zamoliti će da sada pogledamo
9 drugu stranicu u ovome dokumentu i to i u verziji 93716 na engleskom i u verziji
10 na B/H/S-u. Tamo gdje стоји "Cilj akcije", "B", "Ostvariti dodir između
11 Semberije i Bosanske krajine, odbaciti snage neprijatelja od komunikacije i
12 obezbjediti normalno odvijanje saobraćaja". Pročitati će Vam još jedan dio, a
13 onda će Vam postaviti pitanje. Dakle, molim da pogledamo u engleskoj, sljedeću
14 stranicu, u verziji na B/H/S-u je na istoj pri dnu, u donjem dijelu. Ovdje
15 general Mladić govori o fazama operacije /nečujno/ direktivi: "U drugoj fazi u
16 trajanju od četiri do šest dana stvoriti koridor između Semberije i Bosanske
17 krajine." I zatim kaže da se taj koridor mora za stalno proširiti. To je dakle
18 strateški cilj broj 2 gotovo doslovno prenesen, zar ne?

19 O: Ne, nije to strateški cilj iz strateških ciljeva. Ovo je vojni cilj
20 koji je prouzrokovao poslije smrti 12 beba u Banja Luci i koje je vojska uradila
21 neovisno od strateških ciljeva. Mi smo strateški cilj 2 dogovorili sa hrvatskom
22 stranom u Grazu. Imate papir kako da se izvrši razmena političkim sredstvima. I
23 to smo ugradili u strateške ciljeve. Ja Vam mogu dat taj dokument koji smo

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 mi dogovorili. Znači to je bio razlog 2. strateškog cilja, a ovo je bio iznuđen
2 potez jer je prekinuta bila komunikacija između Semberije i Krajine. I 12 beba
3 je umrlo u Banjaluci i to je onda vojska samoinicijativno vojno rješavala jer
4 nije bilo političkog rješenja, a to nema veze sa strateškim ciljem koji smo mi
5 imali i koji smo dogovorili sa hrvatskom stranom.

6 G. NICHOLLS: [simultani prevod]

7 P: Dakle, cilj je potpuno isti, ali kažete da se ovdje radi jednostavno
8 o koïncidenciji?

9 O: Ja ne znam kako, ne bih želio da komentarišem. To je... Niti imam
10 pravo.

11 P: Prijeći ču na nešto drugo. 3254. Vraćamo se na Bosansku Krupu da malo
12 o tome govorimo. Želio bih Vam pročitati ovaj kratki dokument u celosti. Šalje
13 ga Ratno predsedništvo srpske opštine Bosanska Krupa 22. maja 1992. godine.
14 Riječ je o naredbi koju je donio predsjednik Ratnog predsedništva, Gojko
15 Kličković. Siguran sam da se sjećate, a li imajte na umu ono što je gospodin
16 Vještica rekao 10 dana prije toga na 16. sjednici u Banja Luci. U naredbi stoji:
17 "O evakuaciji preostalog muslimanskog stanovništva sa područja srpske opštine
18 Bosanska Krupa." Zatim se kaže da se to ima izvršiti do 20.00h 24. maja.

19 Tokom Vašeg suđenja govorili ste o nekim drugim naredbama kao naredbama
20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 za etničko čišćenje. Da li je ovo jedna naredba za etničko čišćenje?

2 O: Ja ne znam o ovoj naredbi ništa. Niti - jer ovdje su bili prekinuli
3 veze - i da li je to evakuacija da se pomognu da pređu, ili da je neko
4 protjero... To je mogô da kaže gospodin Kličković koji odgovara za ratne zločine
5 u Sarajevu ili gospodin Vještica. Stvarno nisam u toku.

6 P: Da, njemu se trenutno sudi za ratne zločine u Bosanskoj Krupi.

7 Ubojstvo, mučenje, prisilno preseljenje.

8 O: Vidite da sam Vam, vidite da sam Vam pomogao sada da... da
9 razumijete.

10 P: Ja sam znao da je on pred Državnim sudom u Bosni. Molim Vas
11 odgovorite da Vas čujem. Klimnuli ste glavom. Recite, dakle, da li je na suđenju
12 pred Državnim sudom?

13 O: Da, jeste, u Sarajevu je.

14 P: U redu. Riječ je o opštini, kao što je i rekao gospodin Vještica, a
15 Vi ste se sa mnom suglasili, da su Srbi imali 24% stanovništva?

16 O: Da, ali imali su 75% teritorije, ovaj, opštine. A 25% stanovništva,
17 da.

18 P: Kažete da niste imali komunikacije. Međutim, 10 dana ranije gospodin
19 Vještica se obratio cijeloj Skupštini i rekao: "Dozvolite da Vas izvijestim
20 (Skupštinu) o događajima u Krupi." Zar nije tako rekao?

21 O: Da, ali ja sam htio juče da Vam objasnim, al to niste prihvatali

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovni zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 zašto je on tako nastupio i šta je rekao u svojoj izjavi koju je dao Vama.

2 P: Pretresno vijeće će Vam možda dati priliku da to objasnite. Razlog
3 zbog kojeg ja to nisam tražio da objasnite je to što me ne zanima objašnjenje za
4 ono što je rekao. Ono što mene zanima je ono što je zapisano da on jeste rekao
5 na Skupštini. Dakle, nadam se da me sada tu razumijete.

6 Molim da pogledamo sljedeći dokument 3255.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Živanović.

8 G. ŽIVANOVIC: [simultani prevod] Ja se izvinjavam, ali ovakav odgovor bi
9 mogao biti nešto što bi moglo skrenuti čitaocu na krivi put. Molim da svjedok
10 objasni ovo.

11 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Pa, Vijeće će odlučiti. Moje pitanje se
12 ticalo onoga što je gospodin Vještica rekao na sjednici Skupštine. Mene ne
13 zanima objašnjenje gospodina Vještice zbog čega je on te stvari rekao jer sam ja
14 siguran... Ma u stvari, jednostavno me to ne zanima, niti me zanima tumačenje
15 ovog svjedoka o tome.

16 [Sudije vijećaju]

17 G. NICHOLLS: [simultani prijevod] Časni Sude, to se može napraviti tokom
18 dodatnog ispitivanja, ako je to ono što Obrana želi.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Upravo o tome i razgovaramo. Međutim,
20 ukoliko je to jedino pitanje za dodatno ispitivanje, možda bolje da to riješimo
21 sada, pa da onda izbjegnemo dodatno ispitivanje.

22 Gospodine Krajišnik, ili možda prvo gospodine Živanoviću, kako stvari
23 stoje u ovome trenutku, da li imate namjeru da vodite dodatno ispitivanje ili
24 ne?

25 G. ŽIVANOVIC: [simultani prevod] Imam.

26 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda ćemo ovo ostaviti za dodatno

27

28

29

30

1 ispitivanje. Možete postaviti gospodinu Krajišniku to pitanje. Izvolite,
2 gospodine Nicholls.

3 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Molim da pogledamo dokument 3258. Da,
4 dakle, treba mi 3258.

5 Riječ je o jednom povezanom dokumentu s ovim koji bi želio da pogledamo.
6 Ne, ja se izvinjavam, pogrešan broj. 3255 je ono što nam treba. Ja se
7 izvinjavam.

8 P: Ponovo ga šalje Ratno predsjedništvo srpske opštine Bosanska Krupa od
9 25. maja 1992., dan nakon što je istekao rok iz one prethodne naredbe koju smo
10 gledali. Ovdje je riječ o prijedlogu, a ne o naredbi. Poslao je to predsjednik
11 Ratnog predsjedništva Gojko Kličković. Upućeno je komandi 1. podgrmečke brigade
12 u Jasenovcu. Pod 1, prvi prijedlog je da se izvrše sve vojničke pripreme za
13 čišćenje lijeve obale Une, uključujući u tu akciju i dio desne obale Une u zoni
14 iznad Bosanske Otoke. Dva, u toku priprema i čišćenja lijeve obale Une, uništiti
15 i razoriti što više stambenih i drugih objekata, uključujući zarušavanje tunela,
16 paljenje borove šume u zoni Tećije i čišćenje kanala Kalender. Vojnički se
17 pripremiti da se lijevu obalu Une drži onoliko vremena koliko je potrebno da se
18 izvuku određena materijalna sredstva - ako ih bude - dok se pripreme mostovi u
19 Bosanskoj Krupi i Bosanskoj Otoci za rušenje dok se bolje ne utvrdi desna obala
20 Une.

21 Ako se sjećate govora gospodina Vještice sa 16. sjednice Skupštine, on
22 je tamo rekao: "A sada se pripremamo za Bosansku Otoku, uz božju pomoć, za dva

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 do tri dana čemo minirati most u Bosanskoj Otoci."

2 [Sudije vijećaju]

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvinjavamo se, nešto smo morali se
4 posavjetovati u vezi sa nečim. Dakle, izvolite, gospodine Nicholls.

5 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Hvala.

6 P: I to je bilo točno kada je u svom izvještaju pred Skupštinom gospodin
7 Vještica govorio o planu da se digne u zrak ili minira ovaj most.

8 O: Sve Vam je to objasnio gospodin Vještica, i zašto je govorio, i kako.

9 Imate u intervjuu koji je dao Vama. Ja s time nemam nikakve veze. Ja samo mogu
10 da objasnim zašto sam, zašto sam i šta, kako sam shvatio njegovo izlaganje na
11 Skupštini, što je on potvrdio u Vašem intervjuu. I to nema veze sa šest
12 strateških ciljeva. On je sam rekô: "Mi sve smo to uradili prije no što su
13 doneseni šest strateških ciljeva." Dobro, ovo nije, ovo je kasnije, ali...

14 P: Da, nisam želio ponovno se baviti time, ali on jeste govorio i o
15 radosnoj vijesti da će Una ponovo biti granica, zar ne, na 16. sjednici
16 Skupštine.

17 O: Ja, i u intervjuu je rekao da se hvalio, želio da se populariše.

18 P: I hvalio se da se po njegovom mišljenju Muslimani neće vraćati.

19 A da se sada pozabavimo razlozima za ovaj prijedlog. Razlozi: političko
20 opredelenje da granica srpske opštine autonomne regije Banja Luka, Srpske
21 Republike Bosne i Hercegovine i srpske države, budu na rijeci Uni do Bosanske
22 Otoke.

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovni zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 To je strateški cilj 4 u obliku u kojem je objavljeno u Glasniku, kao
2 što se o njemu govorilo na sjednici Skupštine, naime, uspostaviti granicu na
3 rijekama Uni i Neretvi. Gospodin Kličković navodi strateški cilj 4 kao jedan od
4 razloga u ovom dokumentu, zar ne?

5 O: Pa ne...ne navodi. Vidite nešto, mi smo dogovorili Unu granicu u
6 Lisabonu i nacrtali je u mapi. I to smo prenijeli u strateške ciljeve. I to da
7 se političkim sredstvima dogovori, a ne vojnim. I to Vam ima u int... u
8 izlaganju gospodina Karadžića. E to je razlog zbog čega smo mi naveli da je Una
9 granica n...neke buduće naše mape. I normalno da se ovaj... da ovaj to
10 vjerovatno pominje. Ja to ne znam zašto je pominjao, ali pominjao je to.

11 P: Dakle, radi se opet o podudarnosti. On pominje upravo iste riječi kao
12 i one što stoje u strateškom cilju 4, trinaest dana nakon njega.

13 O: Pa ne...ne mogu da komentarišem. Ni da potvrdim, ni da... Ja ne
14 znam šta je gospodin Kličković rekao. Vjerovatno da je informisan bio da je...da
15 je dogovorena, dogovorena politički da će biti granica u mapi buduće ova Una. I
16 da je to eksploatisao na svoj način, normalno, kako on misli da je najbolje. On
17 je vjerovatno znao jel je gospodin Vještica bio na Skupštini da je preliminarno
18 dogovoren da mapa bude takva da...da granica bude na Uni. Mapa, politički da se
19 postigne ubuduće.

20 P: Da se sad ne bavimo time previše, ipak on je to smatrao razlogom za
21 to da se zbog toga treba izvršiti evakuacija, tj. čišćenje tog područja.

22 O: Ja mogu da ponovim ono što Vam je gospodin Vještica rekao u Vašem
23 intervjuu. Rekao je: "Mi smo... oni su željeli da odu, nismo ih protjerali i mi
24 smo im pomogli da odu radi bezbednosnih uslova." To je on odgovorio Vama, i to
25 ja samo da ponovim, a ja ne znam. I tako sam i shvatio i kad je izlagao na

26

27

28

29

30

1 Skupštini, da je, da je tako mislio. A sad da l' je to tako, to vjerovatno on bi
2 mogô da objasni.

3 P: Sada da pogledamo dokument 3258. 28. maj 1992. godine, komanda
4 Biračke brigade naređuje štabu TO Zvornik. Dakle, 16 dana nakon sjednice
5 Skupštine. Potpisao komandant Svetozar Andrić, zanima me točka 6.

6 "Iseljavanje muslimanskog stanovništva mora biti organizovano i uvezano
7 sa opštinama preko kojih se vrši iseljavanje. Iseljavati se mogu samo djeca i
8 žene, a muškarce sposobne za borbu ostavljati u logorima radi zamjene."

9 Tokom suđenja Vama, utvrđeno je da je smještanje muškaraca u logore
10 jedan od metoda za vršenje čišćenja. Da li se slažete da je smještanje ljudi u
11 te logore, kao što vidimo ovdje u naredjenju, zapravo način da ih se očisti iz
12 područja Zvornika?

13 O: Ovaj dopis je inkriminisan i ovo je ustvari jedna nepromišljena
14 akcija koju je naredio gospodin major Andrić. I samo je ovde treba da imate na
15 umu da ovde u zaglavaju piše da je komanda brigade srpske vojske koja ne postoji
16 - Birač - to je kao regije. I dole je štambilj pošte vojne bivše Jugoslavenske
17 narodne armije. I on šalje štabu Teritorijalne obrane Zvornik koji ne postoji
18 tada, jer je već ukinuti, Teritorijalna obrana i formirana vojska. Ovo je sve
19 jedna konfuzija u kojoj on se pokušava snać kako zna i umije, normalno. Ovo je,
20 ovaj, nešto što bi vjerovatno on mogô da objasni zbog čega je tako uradio, jer
21 to je nedopustivo da se zadržava i da se neko hapsi bez potrebe.

22 P: Ali ovo naredenje govori o jednom cilju, naime, radi se o iseljavanju
23 stanovništva iz Zvornika. Zar se to ne uklapa sa strateškim ciljem 1 i 3?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Apsolutno nema nikakve veze s time i taj čovek je bio u regiji. Nit
2 je znao za strateške ciljeve, nit je on vjerovatno znao, nit je se na njih mogao
3 oslanjati. To jednostavno je na lokalnom planu tako on postupio. Njega je
4 formirala regija. Nešto su imali... ima jedna naredba, ovdje je nema, tako da to
5 nema nikakve spojive, osnova sa šest strateških ciljeva. I to sam ja rekô na
6 svom suđenju.

7 P: 3261. Izvještaj 1. krajiškog korpusa od 2. juna upućen Glavnom štabu
8 VRS-a, 2. paragraf pri dnu. Riječ je o redovnom borbenom izvještaju, samo da
9 kažem. Za generala Talića ga je potpisao netko, a general Talić je bio komandant
10 2. krajiškog korpusa. Tu stoji:

11 "U rajonu Dervente i dalje se povremeno dejstvuje artiljerijskom vatrom.
12 Zbog nepredavanja /sic/ oružja muslimanskih ekstremista, iseljeno muslimansko
13 stanovništvo u rajonu sela Lišnja."

14 Pretresno vijeće u suđenju Vama utvrdilo je da ste Vi zatražili da se na
15 terenu stvore nove činjenice vezane za etnički sastav, paragraf 1076. Ovaj
16 dokument je odraz stvaranja tih novih etničkih činjenica u području Lišnje, zar
17 ne?

18 O: Ka... ovu Vašu kvalifikaciju za mene, na osnovu čega to govorite?

19 P: Na ovim dokumentima koje smo pregledali s kojim smo počeli ranije,
20 ali ovdje se radi još o jednom dokumentu, kao i o ovima drugima koje smo
21 vidjeli, gdje se govorи o protjerivanju muslimanskog stanovništva, zar ne?

22 O: Selo Lišnja je u opštini Prnjavor. Svjedočio je predsjednik Opštine
23 Nemanja Vasić i objasnio je cijeli proces da su Musliman... da je on
24 Muslimana, Muslimane /sic/ vratio u Lišnju da ih... da ne odu i da nisu

25

26

27

28

29

30

1 protjerani. I cijeli problem je razjašnjen i rekao je da nikoga od nas nije
2 izvjestio iz rukovodstva o tom procesu, nego se desio na lokalnom planu na
3 zahtjev Muslimana. Tako da to niti je protjerivanje bilo, po njemu, niti je to
4 bilo u koordinaciji i vezano za šest strateških ciljeva. To je istina.

5 P: Dobro, nećemo sada ponovno proći kroz sva protjerivanja iz Autonomne
6 regije Krajina, no recite mi da li sam dobro shvatio, da li Vi kažete da su u
7 svakom tom pojedinačnom slučaju Muslimani otišli svojom voljom zato jer su
8 strahovali, a da su im onda lokalne vlasti SDS-a pomagale? Da li Vi to tvrdite?

9 O: Ja tvrdim da način kako je okvalifikованo protjerivanje Muslimana sa
10 teritorije Republike Srpske da nije u najmanju ruku potpuno tačan. A mogu biti,
11 mogu da objasnim na osnovu podataka zašto to kažem jer sam istraživao u svom
12 žalbenom postupku i to sam u svojoj žalbi i naveo. Ako Vas interesuje, objasnit
13 ču zašto tvrdim da nije najmanje tačno /sic/ ono što Muslimani kažu da su
14 protjerani svi iz Republike Srpske.

15 P: Kad smo već na Prnjavoru, samo kratko, jeste li Vi osobno poznavali
16 Veljka Milankovića?

17 O: Nisam poznavao Veljka Milankovića.

18 P: Ako budemo imali vremena pogledati ćemo kasnije još neke dokumente,
19 ali recite nam sada da li se slažete sa mnom da je on bio kriminalac?

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanović.

21 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Što to znači kriminalac? To prvo treba
22 razjasniti.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja razumijem riječ kriminalac.

2 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Možda bi ga mogli još malo objasniti.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To znači netko tko je osuđivan?

4 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Mogu to razjasniti. Da li se slažete sa
5 mnom da je Veljko Milanovković vodio jednu paravojnu grupu pod nazivom Vukovi s
6 Vučjaka početkom 90-ih.

7 O: Gospodin Milanovković je, pokojni, je vodio grupu, jedinicu Vukovi s
8 Vučjaka koja je bila isprva samostalna, a poslije je bila u 1. krajiškom
9 korpusu. I tačno, u pravu ste. Bio je komandant te jedinice.

10 P: Da li se slažete sa mnom da kad je on komandirao tom jedinicom,
11 počnimo sada samo sa onim periodom kada je ona bila samostalna jedinica, da je
12 ta jedinica počinila zločine poput pucanja, dizanja u zrak zgrada, zlostavljanja
13 Muslimana u Prnjavoru.

14 O: Ja cijeli problem znam šta hoćete da pitate i mogu Vam odgovoriti. Ja
15 sam u jednom momentu pohvalio Milankovića i to Vi hoćete da kažete. I reć ću
16 zašto sam pohvalio i smatram sada da je bio kriminalac i da je bio
17 nekontrolisan, i da, i reć ću zbog čega sam tada mislio, a zbog čega sad ovako
18 mislim.

19 P: Dobro. Da to sada podijelimo na dijelove pa onda možete objasniti.
20 Prvo, slažete se sa mnom da je on bio na čelu paravojne jedinice i da je tada
21 činio zločinačka djela prema Muslimanskom stanovništvu. Recite samo da ili ne, a
22 onda kasnije možete objasniti zašto ste ga pohvalili.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja ne mogu reći da je zločinačke činio, a da je činio kriminalne
2 radnje i da je zastrašivao Muslimane, da.

3 P: A sada, ako želite. Objasnite molim Vas zašto ste tog čovjeka
4 pohvalili?

5 O: Ja sam bio 1995. ili ne znam koje godine na jednom skupu u Prnjavoru.
6 I tada su mi lokalne vlasti. Za koje je gospodin Milanković junak i pozitivna
7 ličnost, o njemu govorili kao o junaku koji je poginuo za srpski narod. I ja
8 sam, povodom njihovih informacija, na predizbornom skupu pohvalio tu njihovu
9 jedinicu i gospodina Milankovića. Iz ovih papira koje sam vidio, ja sam doznao
10 kasnije da je on bio prije rata hapšen, da je bio zatvaran, da je bio... imao
11 jednu specijalnu jedinicu koja je na neki način pravila gužvu po gradu, pucala,
12 i koji je zastrašivao Muslimane. Nisam doznao da je vršio zločine, druge. I da je
13 poslije, naredbom gospodina Talića uvršten u 1. krajiški korpus i postao
14 regularna jedinica 1. krajiškog korpusa. Eto, to je istina zašto sam tada tako
15 radio, a zašto danas, posle ovih svih informacija, imam mišljenje da je ipak
16 bio, ajd' da kažem tako jedan čovek koji je bio u sukobu sa zakonom prije rata,
17 i na početku rata je bio, ajd' da kažem, s te pozicije ušao u rat.

18 P: A kao što kažete, on je tim lokalnim vlastima bio heroj.

19 O: Da. Tako su oni meni rekli. I danas oni tako misle, jer je poginulo
20 od te njegove jedinice, gotovo 90% boraca. I tako ljudi to vrednuju na terenu.

21 P: 3262, molim. To je dokument koji ste već ranije vidjeli. To je

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zaključak kriznog štaba Sanski Most od 4. juna 1992. Nedeljko Rašula je napisao
2 te zaključke. On je bio predsjednik kriznog štaba Sanskog Mosta, odnosno kasnije
3 Ratnog predsjedništva. Tu je pukovnik Neđo Aničić, Teritorijalna obrana Sanskog
4 Mosta. Vidimo također da se spominje razgovor s pukovnikom Stevilovićem iz 1.
5 krajiškog korpusa. I u zaključcima se spominje još Mirko Vručinić. I kaže se da
6 će on sa Nedjeljkom Rašulom i Neđom Aničićem biti zaduženi za kategorizaciju
7 zatvorenika i deportaciju na Manjaču. Prva kategorija, političari. Druga
8 kategorija, nacionalno ekstremni. Treća kategorija, ljudi koji su nepoželjni na
9 teritoriji opštine Sanski Most.

10 Recite mi molim Vas, da li se slažete sa mnom da je logor Manjača bio
11 zatvorenički logor Vojske Republike Srpske?

12 O: Ja stvarno moram da dam primjedbu. Ne razumijem zašto odgovaram na
13 ova pitanja. O svemu sam ovome odgovorio u svom suđenju i ne bi bilo dobro ako
14 treba da ovo bude ponovno suđenje meni. Tada sam rekao da s tim zaključkom nemam
15 veze. Opštepoznata je činjenica da je Manjača bio vojni zatvor. I da ja ne znam
16 ni da je postojao, niti znam šta drugo. Tako i ovaj zaključak, i ovaj zapisnik,
17 kad je bio, rekoh sam da nisam u toku s njime i zašto su to radili. I to nema
18 nikakve veze sa šest strateških ciljeva, ni sa suštinom moga svjedočenja zbog
19 čega sam pozvan ovde. I ovo... ako je cilj da mene u mom žalbenom postupku se
20 ošteti, ja molim Žalbeno...ja molim... Vijeće da mi se ova pitanja ne
21 postavljaju jer nisam voljan da dobrovoljno odgovaram na njih. Odgovoriću ako to
22 Vijeće naloži.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prijevod] Gospodine Krajišnik, pitanje je bilo

24

25

26

27

28

29

30

1 vrlo jednostavno, a Vi ste od toga napravili komplikaciju. Pitanje je bilo
2 jednostavno. Glasilo je: "Da li se slažete da je logor Manjača bio zatvorenički
3 logor Vojske Republike Srpske i vi ste na to trebali odgovoriti samo sa da ili
4 ne. Bez obzira na to jeste li Vi to tada znali, ili ste za to saznali kasnije.
5 Vi, ako mislite da treba objasniti, možete to objasniti, ali, najbolje da idemo
6 dalje.

7 SVJEDOK: Gospodine predsjedavajući, ja n... primjedbu ne dajem na ovo
8 pitanje, nego na sva pitanja koja su van šest strateških ciljeva. Ako je
9 potrebno da dam svoje viđenje o etničkom čišćenju, ja će to dati, al' da ovo
10 prolazimo sve, ja na to imam primjedbu jer smatram da je to želja da se meni
11 odmogne u žalbenom postupku, i zato to prigovaram. Ne samo na ovo, odgovorio sam
12 da je Manjača po mom saznanju bila vojni zatvor.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nastavimo sa radom. Samo da se
14 posavjetujem s mojim kolegama u vezi s jednom stvari. Nastaviti ćemo.

15 [Sudije se savjetuju]

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Koliko još imate, gospodine Nicholls?

17 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Imam još... pa vjerojatno će završiti
18 negdje u sljedećoj sjednici. Mogu ubrzati.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To je i naš prijedlog. Pokušajte to
20 ubrzati jer se mi već pitamo zato lutamo ovom teritorijom koja možda nije toliko
21 važna. Ili je manje važna nego si Vi to mislite.

22 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Samo trenutak.

23 Dobro. Preskočiti će sada jedan dio, idemo na P29, 4. direktiva. 19.

24

25

26

27

28

29

30

1 novembar 1992., to ste već ranije vidjeli. Nećemo se puno time baviti. Molim 5.
2 stranu na engleskom, a to je čini mi se 11. na B/H/S-u. To je nešto o čemu Vam
3 je postavljano pitanje na Vašem suđenju. Tu piše, u paragrafu D: "Drinski korpus
4 /nerazgovijetno/ sa svog sadašnjeg položaja, glavnim snagama odlučno braniti
5 Višegrad, Branu, Zvornik i koridor, a ostatak snaga u širem rejonu Podrinja će
6 napasti neprijatelja, nanesti maksimalne gubitke i prisiliti ga da napusti
7 Birač. Žepu i Goražde, zajedno s muslimanskim stanovništвом."

8 PREVODILAC: Dokument na ekranu je nečitak, ovo je bio prijevod sa
9 engleskoga.

10 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Dakle, o ovome je već govoreno na Vašem
11 suđenju i Vi ste se složili da je ovakva formulacija zapravo naređenje za
12 etničko čišćenje, zar ne?

13 O: Da, ja sam rekao da ne razumijem zašto je ovo gospodin Mladić
14 napisao, jer nisam to čuo tako od njega. I rekao sam da prije ove direktive 17.
15 oktobra i u decembru sam dao dvije izjave gdje sam se s...snažno usprotivio
16 etničkom čišćenju. To je moj kompletan odgovor.

17 A da ovo nije, ovaj, da ovo nije dopustivo i da, i da liči na etničko
18 čišćenje, ovaj, možda bi se tako moglo protumačiti jer zašto bi stanovništvo
19 otišlo, osim ako nema neko drugo tumačenje, što ja ne razumijem. Zašto bi
20 stanovništvo išlo ako ide vojska, mislim to ne razumijem. Nisam vojnik pa ne
21 znam šta je ovo. Ne bi mogô biti kvalitetno, kvalitetno lice koje bi moglo da
22 protumači šta je on mislio s ovim ovde. Mogu kao laik da komentarišem. I nisam
23 čuo od njega nikad ovako nešto, zato me iznenadilo kad sam ovo pročitô u ovoj
24 direktivi, a pročitô sam je ovde, u Sudu.

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. Molim sada 330 po 65ter. To je 53. sjednica Skupštine
2 Republike Srpske održana 28. augusta 1995. Molim stranu 68 na engleskom, a na
3 B/H/S-u je to strana 87.

4 O: Možete li samo reći gdje je ta skupština održana, ako Vam nije teško?
5 Da mi kažete gdje je ova skupština održana?

6 P: Da. Jahorina - Pale.

7 O: Da.

8 P: A na drugoj strani стоји да сте Ви предсједавали састанком. Желим Вам
9 прочитати један дио, нешто што је рекао гospодин Karadžić на тој sjednici. То је
10 dakle, august 1995.:

11 "Apsolutno si ne možemo dozvoliti bilo kakve ideje o tome da oni od nas
12 uzimaju naš tradicionalni teritorij. Istinu govoreći, postoje gradovi koje smo
13 uzeli za sebe, a тамо нас је било само 30%. Mogu ih navesti koliko god hoćete,
14 ali ne možemo odustati од gradova где је нас било 70%. Nemojte da se то raširi.
15 Sjetite se koliko је нас било у Bratuncu, koliko у Srebrenici, koliko у
16 Višegradu, koliko у Rogatici..."

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Možete li mi pomoći da pronađem где то
18 piše?

19 G. NICHOLLS: [simultani prevod] 68, ne 69. strana na engleskom.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, то nemamo ovdje.

21 G. NICHOLLS: [simultani prevod] To bi trebalo biti при vrhu strane 69.

22 SVJEDOK: Trebalo bi и менi jer nemam тaj tekst pred sobom.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. NICHOLLS: /nedostaje simultani prevod/

2 O: E, hvala.

3 P: Dakle da završim: "Koliko u Srebrenici, koliko u Višegradu, koliko u
4 Rogatici, koliko u Vlasenici, Zvorniku, i tako dalje. Znači, a to su zbog
5 strateške važnosti morali postati naši - i maltene više niko i ne postavlja
6 pitanje."

7 Znači on ovdje govori o tome da su ti gradovi uz Drinu imali stratešku
8 važnost. Da li je to povezano sa 3. strateškim ciljem, ili je to tek jedna
9 koincidencija?

10 O: Nije ovo ni koegsistensija /sic/, nit je to 3. strateški cilj.

11 480.000 Srba je iz... otišlo iz Federacije u Republiku Srpsku, a 430.000
12 Muslimana iz Republike Srpske u Federaciju. I gospodin Karadžić kaže: "Mi smo...
13 gubimo sada tamo gdje smo u većini, a dobili smo ove gradove gdje smo bili u
14 manjini." Jer je to - i sad to niko ne postavlja - jednostavno radi toga što je
15 došlo do određenih teritorija gdje smo mi bili apso... a tradicionalno u većini
16 - to je pripalo sad drugoj strani. I ovo je bilo vjerovatno o kontakt planu,
17 planu kontakt grupe i zato je on to govorio, ubjeđujući poslanike koji su htjeli
18 da svaki, njegovo mjesto bude u mapi. I zato je on rekao, "Vidite, dobili smo
19 tamo, a ovamo gubimo." To je u mapi je dobijeno taj... ti taj predlog. I on je
20 govorio o predlogu iz mape kontakt grupe. Evo načete na toj ma... tome da je to
21 vjerovatno bio neki plan. Ja ne znam, ovde ne vidim.

22 P: Dobro. Znači, izgubiš na jednom mjestu, dobiješ na drugom mjestu.

23 O: O, u mapi je... gov... Ovdje je riječ o mapi - šta smo dobili, a šta

24

25

26

27

28

29

30

1 smo izgubili. I, vjerovatno, evo, nađite dnevni red, ja to ne znam, tamo je
2 vjerovatno plan kontakt grupe i on kaže: "Evo vidite, ovdje smo bili u manjini,
3 a dobili smo. A ovdje smo bili u, u većini, a gubimo." I zato on to govori.

4 P: Dobro. Ali on isto tako, u najosnovnijem smislu, kaže: "Mi smo
5 zgrabili te gradove gdje smo bili u manjini i to je činjenica koja se neće
6 promijeniti. Ti su gradovi zgrabljeni."

7 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Časni Sude, ovo je jedan vrlo dug
8 dokument. Mislim da sada tužilac kaže jednu stvar, svjedok kaže drugu stvar i
9 mislim da se zbog toga ova rečenica ne može izvaditi iz konteksta. Možda bismo
10 svjedoku trebali dati cijelu kopiju na papiru kako bi on znao što sve točno piše
11 u dokumentu, jer mislim da se inače nećemo u svemu tome moći snaći.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Želite li komentirati ili nastaviti sa
13 sljedećim pitanjem?

14 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Nastavit ću.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredju, izvolite.

16 G. NICHOLLS: [simultani prevod]

17 P: Molim Vas da komentirate jednu izjavu koja je na ovom suđenju
18 spomenuta kao "osnovna činjenica". 8. aprila 2007. izveden je napad na Zvornik.
19 Mnoge su jedinice sudjelovale u tom napadu uključujući i jedinice Teritorijalne
20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 obrane Zvornika kojima je komandirao Branko Popović.

2 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Kriva strana, to je strana 31... Ne,
3 godina je kriva! Strana 31, 17. redak.

4 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Ah, ispričavam se. Govori se naravno o
5 aprili 1992. kada je napadnut Zvornik.

6 SUDIJA AGIUS: /nedostaje simultani prevod/

7 P: "Mnoge jedinice su sudjelovale u tom napadu, uključujući i jedinice
8 Teritorijalne obrane Zvornik kojima je komandirao Branko Popović, Marko
9 Pavlović, a tu su bile i druge paravojne jedinice poput arkanovaca. Taj je napad
10 izveden na osnovu plana koji je usvojila Srpska demokratska stranka koja je
11 željela zauzeti općinu Zvornik kako bi istjerala muslimansko stanovništvo i tu
12 teritoriju proglašila srpskom općinom." To je stav advokata Drage Nikolića ovdje
13 u ovom predmetu. Da li se Vi slažete s tom izjavom?

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodo Nikolić?

15 GĐA NIKOLIĆ: Upravo, časni Sude, nikakav stav ne može biti advokata.

16 Molim da kolega da reference za ovakvo... Odakle potiče ovaj tekst?

17 Pretpostavljam iz neke izjave Tužilaštva.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Nicholls.

19 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Svakako. To je rekao gospodin Bourgon 6.
20 septembra 2007. godine na strani transkriptata 14934 do 14935 prilikom unakrsnog
21 ispitanja svjedoka PW 108.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Vidim da ste danas sami, gospodo

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Nikolić. Da li Vam treba vremena da to provjerite?

2 GĐA NIKOLIĆ: Da, časni Sude.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možemo li u međuvremenu nastaviti, ili
4 želite da čekamo?

5 GĐA NIKOLIĆ: Da, časni Sude...

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Postavljam to pitanje jer....

7 GĐA NIKOLIĆ: ...ja bih zamolila ako bi mogli sada poći na pauzu pa bi
8 mogli da proverim transkript i da vidim o čemu se radi.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro, samo nas četiri minute još
10 dijeli od pauze i ovako i onako. Zato sam to i pitao jer će na taj način Obrana
11 imati prilike to provjeriti, a Vi možete nakon toga nastaviti. Hajde da sad
12 idemo na pauzu od 25 minuta.

13 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

14 ... Početak pauze u 10.26h

15 ... Sjednica nastavljena u 10.55h

16 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim. Izvolite sjesti.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodo Nikolić.

18 GĐA NIKOLIĆ: Hvala, časni Sude. Ono što bih želela da podvučem je da u
19 potpunosti prigovaram pitanju koje je postavio moj kolega - stranica 31 ovog
20 zapisnika, redovi 15 i 16 - jer gospodin Krajišnik ovde nije pozvan da
21 komentariše unakrsna ispitivanja advokata Odbrane od drugih svedoka, nego da
22 svedoči o činjenicama i pomogne ovom Veću koliko je moguće u predmetu. Nadalje,
23 stranice transkripta na koje je moj cenjeni kolega referirao odražavaju
24 formulacije pitanja koja se tiču kredibiliteta svedoka 108, njegove
25 involviranosti u događaje, a ne stav Odbrane gospodina Draga Nikolića. Niti
26 advokat prema svojoj poziciji u postupku može da ima stav o činjenicama. Prema
27

28

29

1 tome, molim da Veće odluči i ne dozvoli komentarisanje svedoka unakrsnog
2 ispitanja, drugih svedoka u ovom predmetu, a ne radi se o činjenicama o kojima
3 ovaj svedok svedoči.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. Imali ste dakle priliku da
5 razjasnite situaciju, dakle, bilo je to korisno. Gospodine Nicholls, da li imate
6 neki komentar ili biste željeli da preformulirate svoje pitanje da se pri tom ne
7 pozivate na eventualni stav koji je zauzela Obrana Drage Nikolića?

8 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Ja će preformulirati pitanje. Mislim da
9 se može komentirati stav koji je zauzela Obrana kada Obrana tvrdi da se radi o
10 utvrđenoj činjenici.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nemojte sada da o tome razgovaramo pred
12 svjedokom. Preformulirajte pitanje bez ikakvog pozivanja na stav koji je zauzela
13 tim Obrane Nikolića.

14 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Hvala Vam.

15 P: Gospodine, da li se slažete ili se ne slažete sa tvrdnjom da je 8.
16 aprila 1992. godine došlo do napada na Zvornik? Da su u napadu bile uključene
17 jedinice TO Zvornik pod komandom Branka Popovića i Marka Pavlovića i drugih
18 paravojnih jedinica kao što su arkanovci. I da je taj napad bio izvršen u skladu
19 sa planom koji je usvojila Srpska demokratska stranka koja je željela da preuzme
20 vlast u opštini Zvornik i istjera muslimansko stanovništvo i proglaši teritorij

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovni zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioča na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 srpskom opštinom. Ja Vas dakle pitam da li se s tim slažete ili ne?

2 O: Ja ne znam o tome ništa i ne mogu da dam pozitivan odgovor Vama. Ne
3 znam kako je, znam da je oružani sukob bio, samo to znam.

4 P: U redu. Želio bih da sada pogledamo vojni izvještaj jedan koji nosi
5 broj P414. To je jedan veliki izvještaj koji ste već vidjeli Glavnog štaba VRS-
6 a. Vojna tajna je, strogo povjerljivo, analiza borbene gotovosti i aktivnosti
7 Vojske Republike Srpske tokom 1992. godine, datum Han Pijesak, 1993. godine.
8 Postaviti ću Vam nekoliko pitanja o ovom izvještaju, gospodine. Da li su vojne,
9 naime vojna dejstva objašnjena nekako u odnosu na političke ciljeve?

10 Dakle, da pogledamo prvo stranicu 8 na B/H/S-u, stranicu 7 na engleskom.

11 Pročitati ću Vam nekoliko pasusa, pa ćete mi reći da li se slažete sa mnom o
12 tome koje je njihovo značenje.

13 Pod naslovom: "Rukovođenje i komandovanje", prve dvije rečenice: "U
14 protekloj godini Vojska Republike Srpske je izrasla u najviši strategijski
15 organizacijski sastav srpskog naroda u bivšoj Bosni i Hercegovini sposoban da
16 realizuje strategijske i druge ciljeve koje postavi Vrhovna komanda." Dakle,
17 molim Vas, zapamtite ovo što sam sada pročitao, pa ću sada preći na sljedeći
18 pasus koji želim da uključim u svoje pitanje.

19 To je u verziji na B/H/S-u strana 62, u verziji na engleskom, strana 69.

20 O: Dobro bi bilo da mi tu stranicu da... stave na, ovaj, monitor, jer ja
21 to ne mogu, ne, ne pratim Vas, pa radi toga je malo problem. Bar ne vidim da li
22 je ta stranica i ne vidim taj tekst.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada na ekranu imate video, ili? Molim

24

25

26

27

28

29

30

1 poslužiteljicu da provjeri što vidi gospodin Krajišnik i da mu pomogne u tom
2 pogledu.

3 SVJEDOK: Ja taj, taj dokument imam pred sobom, al' nemam tekst taj koji
4 čita gospodin tužilac.

5 P: Da li vidite tu 4.1.? Na ekranu, da li to vidite?

6 O: Ne, čet... 4.1. Vidim.

7 P: U redu. Da li treba povećati da biste mogli pročitati? To ste htjeli
8 reći?

9 O: Da. Da, to vidim, ali ovo je... sad je, sad je na ekranu. U redu.

10 P: Ako hoćete da Vam da to u verziji na papiru, recite.

11 O: Nema potrebe da... ovo je dovoljno.

12 P: Dakle 4.1.: "Organizacija i formacija". Tu se iznosi historija, bar
13 što se tiče ove analize. Taj se dio analize bavi historijom. Dakle, pogledat
14 ćemo sada 4. paragraf. Tako ćemo ubrzati, nema potrebe da sve čitamo.

15 "Početka međunacionalnih sukoba polovinom marta do 19. maja ove snage
16 uspjele su zaštitići srpski narod od većih pokolja i delimično zaštitići
17 teritorije naseljene pretežno ili u celini sa srpskim stanovništvom. Međutim,
18 oni nisu uspjeli ostvariti glavne strategijske ciljeve oružane borbe srpskog
19 naroda u bivšoj BiH."

20 Sljedeći pasus i dalje govori o toj ranoj organizaciji.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 "Nisu otvorili i obezbjedili koridore, Posavinu između Krajine i SRJ i
2 koridor koji bi Hercegovinu povezivao sa SRJ dolinom Drine. Nisu uspjeli
3 teritorijalno ovladati značajnim dijelom teritorije bivše BiH koja historijski i
4 etnički pripada srpskom narodu."

5 Da li se slažete ili se ne slažete, da li možete objasniti ili ne znate
6 da li je ovo pozivanje na otvaranje koridora nešto što je povezano sa strateškim
7 ciljevima 2 i 3?

8 O: Pa u to vrijeme je postojao koridor između Semberije i Krajine.
9 Postojao je, kol'ko ja se sjećam i koridor između Romaniјe i Semberije. Ovo
10 je... ovo ni... Vi kad se... ako se vratite na početak gdje ste rekli da ste
11 spomenuli strategijske ciljeve, pročitajte ih i vidite šta su bili strategijski
12 ciljevi vojske. Nijedan od njih ne predstavlja strateški cilj iz odluke o šest
13 strateških ciljeva. Ja to znam, jer sam u svojoj žalbi to prigovorio. Pa evo
14 vratite se pa čete vidjeti šta je, šta su bili strategijski ciljevi vojske.

15 P: U redu. O: tome možemo razgovarati. Međutim, moje posljednje pitanje
16 kako bi se pobrinuo da sam sve dobro razumio. Koridor do Srbije, to jest
17 Semberije.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću.

19 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Želio bih samo reći da prevod ne
20 predstavlja odraz točnih riječi gospodina Krajišnika. U B/H/S-u postoje dvije
21 različite riječi "strateški" i "strategijski", a prevedene su jednom riječju.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A koja je razlika između te dvije

23

24

25

26

27

28

29

30

1 stvari?

2 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] "Strategijski" je vojni izraz koliko ja
3 shvatam, a "strateški" je politički cilj.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] S obzirom da sam slušao prevod onoga
5 što je govorio gospodin Krajišnik, ja sam to upravo tako i shvatio da postoji
6 razlika između dva cilja strateška - vojske i političkog krila. Prema tome
7 možemo nastaviti, ali hvala što ste nam ukazali na to.

8 G. NICHOLLS: [simultani prevod]

9 P: Idemo dalje. Složiti ćete se da je 28. juna 1992. probijen koridor od
10 Krajine do Srbije. Tada je vojska stvorila taj koridor, otvorila ga je.

11 O: Tačno. Mislim oko tog datuma.

12 P: Zar to ne predstavlja ostvarenje od strane vojske strateškog cilja
13 broj 2 sa 16. sjednice Skupštine? Iako Vi kažete da su to samo paralelni, iako
14 potpuno isti ciljevi.

15 O: A... ja govorim, na 16. skupštini smo interpretirali šta smo
16 dogovorili sa hrvatskom stranom kako da riješimo koridor. I to imate u tom
17 zapisniku. Pošto nije os... nije s... pregovorima to ostvareno i zbog toga što
18 je nastupio humanitarni kolaps u Banjaluci, vojska je to uradila ne radi šest
19 strateških ciljeva, ne radi tog papira, nego radi toga što je situacija nalagala

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 da može donijeti kiseonik i humanitarnu pomoć u Krajinu. Znači, to nema nikakve
2 veze. U šest strateških ciljeva je bila izlaz na more, pa nije vojska izašla na
3 more. Naprotiv, povukla se sa mora. Bila je na moru, pa se povukla. Šest
4 strateških ciljeva bili su mnoge stvari, ali nije bila podloga za vojsku, nego
5 je situacija naložila da se humanitarno spasi Krajina. To kol'ko sam ja razumio
6 u to vrijeme.

7 P: Htio bih da pogledamo stranicu 138 na B/H/S-u, 158 na engleskom. Tu u
8 naslovima: "Osnovne karakteristike korištenja ili primjene Vojske Republike
9 Srpske".

10 P: Da li su Vam slova dovoljno velika?

11 O: Pa m... još malo da pojačaju, povećaju, pardon. E, odlično!

12 P: Prva rečenica, brzo ćemo je obraditi. Slično onoj od prošli put:

13 "U protekloj 1992 od samoorganizovanih jedinica na lokalnom nivou Vojske
14 Republike Srpske je izrasla u najviši strategijski organizacijski sastav srpskog
15 naroda u bivšoj BiH sposoban da realizuje strategijske i druge ciljeve koje je
16 Vrhovna komanda i predsjednik Republike Srpske kao vrhovni komandant pred nju
17 postavio."

18 Dalji tekst je još uvijek na istoj stranici na B/H/S-u ali je na
19 engleskoj verziji na strani 159. Na B/H/S-u molim da se svjedoku pokaže 4.
20 pasus. Nema četiri paragrafa. To je onaj paragraf u verziji na B/H/S-u, počinje
21 riječima: "Ovakva vojna organizacija se brzo razvila..." Dakle, to je ovaj na
22 dnu paragraf. Tu vidimo:

23

24

25

26

27

28

29

30

1 "Strategijski ciljevi našeg rata pravovremeno definisani i postavljeni
2 Glavnom štabu Vojske Republike Srpske, komandama i jedinicama dali su opštu
3 orijentaciju na osnovu koje smo planirali operacije i /?združene bojeve/. Znači,
4 nama su postavljeni ciljevi a ne određivani zadaci. Mada je gospodin predsjednik
5 Republike, kao vrhovni komandant oružanih snaga Republike Srpske postavljaо
6 usmeno pojedine zadatke koji su bili od opšteg i vitalnog značaja za našu borbu
7 u zaštiti srpskog naroda i njegovih teritorija. Glavni štab Vojske Republike
8 Srpske pretvorio je postavljene ciljeve i zadatke u opšte i pojedinačne zadatke
9 Vojske Republike Srpske i za pojedine operativne i taktičke formacije sa
10 ciljevima da se svako pojedino borbeno dejstvo ili boj specifično definiše."

11 Zar se u ovom izvještaju ne kaže da je vojska postupala onako kako
12 treba, ne nezavisno, nego kao Vojska Republike Srpske? I da je nastojala da
13 ispuni one ciljeve koje je dobila u zadatak od političkog rukovodstva?

14 O: Pa ja nit' sam vrhovni komandant, nit' sam pisô izvještaj. Ja Vam ne
15 mogu pomoći. To možete pitati gospodina Gveru i generale, i gospodina Karadžića
16 kad dođe ovdje.

17 P: U redu. Ali Vi ipak jeste bili prisutni na nekim od sastanaka vrhovne
18 komande? To ste u suđenju Vama rekli kada ste svjedočili.

19 O: Vrhovna komanda je formirana kao savjetodavno tijelo krajem 1992.
20 godine i na nekim sastancima sam bio prisutan, ali ne bi odgovarao na te, na ta
21 pitanja jer to nema nikakve veze sa šest strateških ciljeva.

22 P: U redu. Ono što ja Vama tvrdim je da ste Vi bili u vlastima, da ste

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bili predsjednik Skupštine, da ste odlazili na neke sastanke Vrhovne komande.
2 Ovdje se, u ovom tekstu, navodi da je vojska izvršavala zadatke koje joj
3 iznijelo političko rukovodstvo. Kao član tog političkog rukovodstva, recite da
4 li je to istina ili nije istina, ili ne možete potvrditi?

5 O: Ja nisam davô naloge niti znam kako je ta komunikacija tekla. To zna
6 gospodin Karadžić i zna vojska. I to oni mogu da objasne kako je njihova
7 komunikacija tekla. A ono što sam ja svjedočio to imate kod sebe, kaki su ti
8 sastanci bili i šta je bio dnevni red.

9 P: Da li ste Vi bili u Vlasenici sa Karadžićem prije nego što je došlo do
10 pada Srebrenice?

11 O: Znam koje pitanje mislite. Niti znam da l' sam ušao u tu, u tu
12 zgradu, niti nisam. Nemam pojma, ali da sam znao o toj nekakvoj operaciji,
13 nisam. Znam koje pitanje mislite i znam o /?kojem svjedoku govorite/.

14 P: Pređimo na stranicu 160 u verziji na engleskom, u B/H/S-u je to
15 stranica 139.

16 Na samom dnu stranice 159 na engleskom se govori o onim prioritetima
17 koje ćemo dalje vidjeti na sljedećoj stranici. Na dnu tog prvog paragrafa na
18 engleskom stoji:

19 "U poslednjih mesec i po dana naše su se dejstva koncentrirala na
20 oslobođenje Podrinja jer bi se time ostvarili strateški ciljevi našeg rata od
21 kojih bi se jedan mogao definisati kao 'uspostavljanje veze sa Srbijom na reci
22 Drini, ili da Drina bude granica.'" Tu se ponovno navodi strateški cilj 3,
23 gotovo doslovno kao jedan cilj koji se vojnim putem mora ostvariti. Je li tako?

24

25

26

27

28

29

30

1 To je jednostavnim riječima navedeno u ovoj vojnoj analizi.

2 O: Evo, na ovoj stranici vidite šta su strategijski ciljevi vojske. I,
3 ovaj, vojska nije imala zadatak da vojnim sredstvima pravi koridor u ovaj... 16-
4 oga, o 16. sjednici kad smo govor'li, govor'li smo o razmjeni teritorija kako bi
5 dobili koridor. I to je cilj bio. Posle sve ostalo što se dešavalo može biti
6 zbog situacije koja je bila na terenu i zbog prilika koje su tamo vladale, ali
7 ja ne znam da je neko dao nalog, povodom ovih ciljeva da neko nešto radi. To ne
8 znam. Ja nisam u toku. I ne vjerujem da je to spojivo jedan s drugim. To,
9 mislim, nema nikak'e veze.

10 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Da pogledamo sljedeće na stranici. Ovo
11 je zadnje pitanje o ovome dokumentu.

12 P: Strana 162 na engleskom, 141 na B/H/S-u. 6. točka u verziji na
13 engleskom. "Zauzimanjem Kamenice, Cerske, Glogove, rejona sela Osmače i Jade,
14 Drinski korpus je znatno proširio slobodnu teritoriju i nalazi se pred
15 izvršenjem strategijskog zadatka koga je postavila Vrhovna komanda uz
16 istovremeno obezbeđenje zaštite srpskog naroda." Da li ste to pročitali?

17 O: Nisam pročitao, al' vjerujem da je to tačno što ste Vi pročitali. Ne
18 mogu da se snađem ovde. Al' nije ni bitno, vjerujem da je tačno. Evo, sad sam
19 našao ovdje. U redu je.

20 P: U redu. Hvala. Dakle, ako to usporedimo sa strategijskim ciljem

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 4 u kojem se govori o ovim područjima, ovaj paragraf jednostavno ga tumačeći,
2 govori o izvršenju vojnih dejstava Drinskog korpusa u svrhu ostvarenja
3 strateškog zadatka koji je dobiven od Vrhovne komande. Drugim riječima, ovo je
4 odraz onog što ste rekli u prethodnom odgovoru, naime da je zadatak Vrhovne
5 komande vojsci bio da završi i ostvari taj strateški cilj, zar ne?

6 O: Ja se ne mogu složit s Vama, žao mi je, ali...

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo jedan momenat. Izvolite, gospodo
8 Fauveau.

9 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Časni Sude, svjedok je na strani 28
10 rekao da ima nekih stvari koje ne može komentirati jer nije vojnik po profesiji,
11 kada je riječ o komentaru mojeg kolege Živanovića. U B/H/S-u postoje dvije
12 riječi koje se odnose na strategiju. Imamo: strategijski zadaci i strateški
13 ciljevi. To su različiti termini. Zamoliti će tužioca da pita svjedoka da li je
14 ikada vidio uopće taj dokument i da li može komentirati uopće vojne dokumente.
15 Da li smatra da je dovoljno upoznat sa vojnom terminologijom da bi mogao bolje
16 prokomentirati rečenice koje upotrebljavaju vojnu terminologiju.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa tu imamo dva različita pitanja. Kad
18 pogledamo samo pitanje i njegov odgovor. Ja se tu dakle ne slažem sa Vama. Ja
19 bih sada pitao svjedoka zbog čega se ne slaže sa tvrdnjom koju je iznijelo
20 Tužilaštvo, ili da li bi radije volio nadopuniti svoj odgovor koji je počeo, ali

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pitanje je u svakom slučaju potpuno legitimno.

2 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Krajišnik, da li želite
4 objasniti zbog čega se ne slažete sa gospodinom Nichollsom ili želite da on
5 pređe na svoje sljedeće pitanje?

6 SVJEDOK: Ako može da mi ponovi pitanje pošto je bilo više pitanja, ja ću
7 onda rado odgovor'ti.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja Vam ga mogu pročitati. Gospodin
9 Nicholls Vas je pitao o dijelu ovog dokumenta, o točki 6 i onda je rekao ako se
10 ovo pogleda po elementima, onda vidimo strateški cilj 4 iz direktive gdje se
11 govorilo o tim istim područjima, Glogove, Cerske, Kamenice, rejona sela Osmače,
12 i tako dalje. Zatim je rekao: "Taj paragraf, kad ga se jednostavno protumači,
13 izvršavanje ovih vojnih dejstava Drinskog korpusa je ostvarivanje strateškog
14 cilja koji je dobiven od Vrhovne komande." Drugim riječima, sada se nadovezujem
15 na Vaš prethodni odgovor, da li ovo predstavlja odraz zadatka Vrhovne komande
16 vojsci da izvrši i ostvari taj strateški cilj, direktivu broj 4 ili strateški
17 cilj broj 4? Drugim riječima, ovo što se vidi u dokumentu pred Vama, da li to
18 zapravo predstavlja činjenicu da vojska ništa drugo nije radila nego sprovodila
19 strateški cilj koji joj je dodijeljen od strane političkog rukovodstva i koji je
20 vojsci prenesen kako bi se to sprovelo? To je zapravo pitanje. Ako želite

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 odgovoriti, odgovorite. Ako želite da se pređe na sljedeće pitanje, možemo i
2 tako.

3 O: Kad je formulisan 4. cilj, ja sam objasnio šta smo mi mislili kako da
4 se ostvare strateški ciljevi - razmjenom teritorija i specijalnim vezama sa
5 Srbijom jer je to dozvoljavao dogovor koji smo imali u Cutileirovom planu. Ja
6 sam rekao da sve kasnije, nije tada niko dobio nalog nit' je bio cilj da to bude
7 vojnim sredstvima. Rekao sam da to nije bio vojni plan.

8 9. juna bili su prisutni vo...o... predstavnici vojske gdje je rečeno:
9 hajdete strateške ciljeve objavite i mapu i pošaljite međunarodnoj zajednici. Da
10 je to bio vojni cilj, ne bi slali međunarodnoj zajednici. Onda bi rekli:
11 "Sakrijte to!" Nek to, il' ne znam kako, kako se sad to miste... mistifikuje oko
12 toga. Znači, nije se... nije šest strateških ciljeva bio osnov za neke akcije.
13 Da li je vrhovni komandant - u to vrijeme je vršio funkciju gospodin Karadžić -
14 dao neki nalog da se mimo toga rešavaju ovi problemi, ja to ne znam. Ako je ovo
15 ovde napisano, to mogu vojnicu i neko ko je to radio da kažu. Ja nisam u toku. I
16 to je moje objašnjenje zašto smatram da ovo ne može biti sa onim
17 stra...strateškim ciljevima povezano, nit je dat nalog tada da se ovo radi. Eto.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Idemo dalje. Gospodine
19 Nicholls.

20 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Želio bih da sada pogledamo 3346.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Riječ je o zapisniku i audio snimku sa 24. sjednice Narodne skupštine
2 Republike Srpske od 8. januara 1993. godine održane u Bijeljini - ne znam da li
3 Vas to zanima. Želio bih da pogledamo englesku stranicu broj 7, u B/H/S-u mislim
4 da je to na 5. stranici. Tražimo ono što je pod brojkom 10. Riječ je o spisku
5 zaključaka koji su usvojeni na toj sjednici Skupštine.

6 Molim da se još malo spusti. U stvari da pogledamo u verziji na B/H/S-u
7 što je na sljedećoj stranici. Molim da se spusti do potpisa i pečata. Ovo je
8 Vaše ime u potpisu na dnu stranice, je li tako?

9 O: Da, moje ime i moj potpis. I štambilj Skupštine.

10 P: Molim sada prethodnu stranicu da tamo vidimo točku brroj 10.

11 "Skupština je zauzela stav da su Muslimani kao narod vještačka
12 komunistička tvorevina te da je i zbog toga ne priznaju kao narod. Muslimani su
13 ustvari vjerska sekta turske orijentacije."

14 Taj je zaključak bio usvojen na rečenoj sjednici, je li tako? Uskoro
15 čemo o toj sjednici detaljnije razgovarati pa ćete moći dalje i objasniti šta
16 želite, ali samo mi sada odgovorite da li je to bilo usvojeno.

17 O: Da. Tu piše.

18 P: Hvala. 3317, molim. Zapisnik i tonski snimak iste te sjednice, 24.
19 sjednice, stranica 94 u verziji na engleskom, 64 u verziji na B/H/S-u. Pričekat
20 ćemo da se to pojavi na ekranu. Dakle, 64 u verziji na B/H/S-u. Tu se vodi
21 rasprava o ovom zaključku. Meni je teško utvrditi gdje to počinje u verziji na
22 B/H/S-u. U jednom dijelu se kaže: "Šta je Vještice? U redu. Ima li još nešto

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioča na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 nejasno? Možemo li usvojiti ove zaključke?" A nakon toga govori Vojo Kuprešanin.
2 Neću sve to čitati jer na nekoliko stranica ima puno nerelevantnoga, ali je
3 gospodin Kuprešanin tu nešto predložio: "Mi se iz prošlosti spotičemo nekoliko
4 puta oko nekih pojmove. Gospodo, da li je muslimanski narod uopšte narod?"

5 To je u verziji na engleskom na stranici 94. I zatim, nešto niže dalje u
6 tom paragrafu on kaže:

7 "Ali Bosna nije srpska, nego muslimanska, nepostojeće nacije. I to nisu
8 srpske gluposti. Ako ponovo uradimo iste greške, radimo elementarne pogreške,
9 kao u osnovnoj školi. Ja predlažem da na sljedećoj sjednici Skupštine poreknemo
10 to da su Muslimani nacija. Niti jedna evropska zemlja ni nacija u svijetu neće
11 ih priznati kao naciju. Treba da uzmemo maksimalno."

12 A onda ste Vi odgovorili:

13 "Mislim da je gospodin Kuprešanin u pravu. A ja nisam bio u pravu kada
14 sam jednom rekao: "Nemojte ih trpati nama! Mi bi stvarno trebali jedanput
15 zauzeti stav da li su Muslimani narod. Evo bila je jedna sugestija da mi kažemo
16 da je to jedna vjerska sekta turske orijentacije jer zbog toga što bi onda
17 pravili razdor u islamskom svijetu. Recimo Saudijska Arabija i neke druge
18 muslimanske zemlje smatraju da su Turci lažni Muslimani koji jedu i piju kao i
19 drugi."

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovni zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 I to se još onda nastavlja na sljedećoj strani, 95 na engleskom, 65 na
2 B/H/S-u. I onda Vi kažete:

3 "Evo, Vojo, ti si u pravu, a nisam ja." "Da kažemo vjerska skupina
4 turske orijentacije", to bi bilo vrlo bitno nazvati. Jer to nije nikakav
5 islamski svijet, nego Muslimani turske orijentacije koji se razlikuju od pravih
6 Muslimana." Neću sad ovo sve čitati. Idemo na stranu 96 na engleskom, 66 na
7 B/H/S-u. I Vi tu kažete:

8 "Hoćemo li onda sada da rasrbimo /sic/ Muslimane za sva vremena? Dobro,
9 gospodo, možemo sada da se opredijelimo i zauzmemos stav da su Muslimani kao
10 narod komunistička tvorevina. Mi ne prihvatomos tu vještačku naciju. Smatramos da
11 su Muslimani sekta, grupacija ili skupina turske provenijencije. Stavljam na
12 glasanje."

13 Vi ste na Vašem suđenju rekli da sada žalite zbog tih Vaših izjava.
14 Možete li mi reći što ste mislili reći kada ste na glasanje stavili ovaj
15 prijedlog "Hoćemo li onda sada da rasrbimo /sic/ Muslimane za sva vremena?"

16 O: Prvo, moj odgovor mora biti objašnjenje. Na dnevnom redu Skupštine
17 bio je Vance-Owenov plan. I bila je govora o teritorijama. Nikako o Muslimanima
18 kao o naciji ili ne-naciji. I tada su ljudi koji potpuno nekontrolisani /sic/,
19 potpuno minirali cijeli proces dogovaranja treba li Muslimanima dat išta od
20 Bosne i Hercegovine. I došla je u čorsokak cijela rasprava i vidjeli ste ovo

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvucnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovni zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 gdje sam ja rekao prije toga objašnjavajući da onaj ko je narod, on sam kaže je
2 li narod, ili nije. Pošto je gospodin Kuprešanin na kraju kad smo doveli taman
3 da r... glasamo o Vance-Owenovom planu i onim problemima, onda sam rekô: "Dobro
4 nisi... nisam ja u pravu, evo ti si u pravu." Jer odakle pravo Skupštini da
5 odlučuje da li je neki narod narod, il' nije? I onda sam rekô: "Evo, glasajte
6 kako hoćete, nek' to bude sekta, hajdemo dalje." Naime, sve što sam rekao ovdje,
7 ovdje je bilo govor...govoreno ili na klubu, ili na Skupštini i sve je bilo u
8 cilju što kad se dijeli Bosna i Hercegovina sada su nezadovoljni ljudi poslanici
9 i svako hoće da njegov dio, njegov zavičaj bude u mapi.

10 Znači, rasprava je bila o mapi i sad je umetnuo neko pitanje da l'
11 su Muslimani narod il' ne. Naime, šezdesetih godina, do šezdesetih godina
12 prošlog vijeka, Muslimani kao narod nisu bili definisani kao narod. I u
13 komunizmu je dekretom dato im nacija. I nikad niko nije postavlјô pitanja. Oni
14 su stranka bili u dogovoru oko Bosne i Hercegovine. I ovo što je govora, to je
15 da l' je to Saudijska Arabija ili bilo ko drugo o tome govori, sve je to u
16 sredstvima informisanja bilo. Znači, cilj je bio da se rasprava prekine i da se
17 završi o Vance-Owenovom planu.

18 Ja sam rekao ovo što ka'em da se stidim, to sam govorio jer sam kad jesu
19 /sic/, muslimanska strana zauzela pola moga sela. Tada sam ja reko "Turci", što
20 nikad ne upotrebljavam u svom vokabularu. I to je, povodom toga bilo govor,
21 kol'ko se ja sjećam u svome, ovaj, svjedočenju. Tako da nikada ja nisam niti
22 većina poslanika negiralo da Muslimani nisu Srbi. Nego je veliki broj s...
23 poslanika, ne veliki broj, jedan broj poslanika htio da njih vrati u Srbe jer su
24 prije 1960. godine se deklarisali kao Srbi i Hrvati. Nisu bili Muslimani, a što
25 je bilo potpuno nonsens. Znači oni su prije šezdesete godine, 1960. godine se
26 izjašnjavali ili Srbi ili Hr...Hrvati, i sad nekom palo na pamet ud...u 1992. da
27 kažu nisu oni više Muslimani, to su, ovaj, to je komunistička tvorevina, hajd'
28 da mi njih vratimo u Srbe. A šta je cilj? To je, da sada naprave da se ne može
29

30

1 Bosna transformisati i ne postoji faktor jedan koji je poseban - a jeste -
2 Muslimani su bili kao poseban faktor. I normalno, i to ni u kom smislu nismo
3 negirali. Znači, to je bio cilj cijele te rasprave. I to možete viditi da je bio
4 Vance-Owenov plan na dnevnom redu.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Nicholls, hoćemo li ovo
6 privesti kraju?

7 G. NICHOLLS: [simultani prevod]

8 P: Želio bih sada pustiti jednu videosnimku, ta Vam je video-snimka
9 poznata. 21. avgust 1994., to je broj 3318 po 65ter. To je veliki skup u Banja
10 Luci. Prije nego što to uključimo, ja sam video tu video-snimku, bio sam u Banja
11 Luci. To je blizu robne kuće Boska, zar ne? Ne, oprostite, 3344 je video, a 3318
12 je transkript. Možemo to pustiti od markera 31 minuta 4 sekunde.

13 [Gleda se video-snimak]

14 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Trebao bi biti i ton.

15 P: Ovo je znači ispred robne kuće Boska u Banja Luci, zar ne?

16 O: Ja, ja, jeste, u pravu ste.

17 [Gleda se video-snimak]

18 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Da vidimo da li će doći zvuk.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

1 [Gleda se video-snimak]
2 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Ispričavam se, možemo se ovdje sada
3 zaustaviti. /u engleskom transkriptu: "na 3133"/. Ranije smo to provjerili i
4 zvuk je funkcionirao. Možda bi neki tehničar to trebao pogledati.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislite li da možete to srediti ili
6 Čemo morati čekati?

⁷ G. NICHOLLS: [simultani prevod] Pojma nemam, časni Sude....

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Kažu mi da je tehničar na putu.

9 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Ja sam skoro završio sa unakrsnim
10 ispitivanjem. Možda da napravimo pauzu od 10 minuta ili da čekam ovdje u
11 sudnici?

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] On je na putu. Jučer je riješio slični
13 problem i to za minutu. Predlažem da čekamo.

[Gleda se video-snimak]

15 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Sada možemo zastati. Prije nego što je
16 počeo raditi zvuk, vidjeli smo švenk preko nekih ljudi.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Za potrebe zapisnika, stali smo na 3201
18 /u engleskom transkriptu: "32.012"/.

19 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Slažete li se sa mnom da su neki od
20 ljudi tamo prisutni na pozornici bili Biljana Plavšić, Vi, Radovan Karadžić,
21 Vojo Kuprešanin, Predrag Radić i Radoslav Brđanin?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

čtvrtek, 03.06.2008.

Predmet br. JT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 O: Ja, video sam i Radića, Karadžića, Plavšićku, sebe, ne znam da li je
2 bio Brđanin, vjerojatno da jest. Ja pretpostavljam da jeste.

3 P: Dobro. Vidjet ćemo. A sada, molim da odemo na 48.42.

4 [Gleda se video-snimak]

5 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Stali smo na 49.11. /u engleskom
6 transkriptu: "49.11.7."/ Ovo je Vojo Kuprešanin, zar ne? On se spominje i u
7 nekim zapisnicima sa sjednice Skupštine.

8 O: Da, gospodin Kuprešanin je ovo.

9 P: Nećemo gledati sve. Idemo na 51.21. molim. Da, možemo i tu početi.

10 [Gleda se video-snimak]

11 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Možemo ovdje stati 53.27.

12 P: Ovaj je miting održan 21. augusta 1994. Nakon što je dignuta u zrak
13 džamija Ferhadija u Banja Luci, zar ne?

14 O: Ovaj miting je održan povodom plebiscita po planu Kontakt grupe, a
15 stvarno ne znam da li je u to vreme dignuta džamija i kada. To je povodom, znači
16 plebiscita koji je organizovan kasnije, i održan.

17 P: Možda me niste shvatili, ja nisam rekao da je taj miting bio o toj
18 džamiji. Ja samo pokušavam to staviti u vremenski kontekst. Znači, ovaj je
19 miting održan nakon što je ta džamija - spomenik pod zaštitom UNESCO-a uništena
20 u Banja Luci.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Već Vam je rekao da ne zna, gospodine
2 Nicholls.

3 G. NICHOLLS: [simultani prevod]

4 P: Ne znate kada je džamija dignuta u zrak?

5 O: Ne, ne znam. Ne znam ni danas nit' sam tada znao.

6 P: Dobro. Možemo nastaviti sa snimkom na 53.27. /u engleskom
7 transkriptu: "53.27.7."/.

8 [Gleda se video-snimak]

9 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Ovdje možemo stati.

10 P: Sada idemo na Vas. To je 1.10.07.

11 [Gleda se video-snimak]

12 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Možemo ovdje stati. Dobro. Nismo pustili
13 cijeli snimak.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Stali smo na 1.10.36.

15 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Hvala.

16 P: Čuli smo kako je Vojo Kuprešanin opet rekao da nema muslimanskog
17 naroda. Čuli smo Brđaninov zloglasni govor koji je između ostaloga rekao da
18 nekrišćansku smrad treba obrisati sa cipela srpskog naroda. I onda dođete i
19 kažete da su to sve krasne riječi.

20 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je pogrešno rečeno. On nije spomenuo
21 gospodina Kuprešanina, nego prethodne govornike. On nije naglasio riječi
22 gospodina Kuprešanina.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Drugim riječima, svi su u to uključeni,
24 nitko nije isključen.

25

26

27

28

29

30

1 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Časni Sude, za potrebe zapisnika moram
2 reći da su neki od ovih prigovora zaista sasvim neprilični.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Postavite onda pitanje.

4 G. NICHOLLS: [simultani prevod]

5 P: Da li se sjećate pitanja ili hoćete da ponovo postavim pitanje? Vi
6 ovdje kažete: "Draga braćo i sestre, dragi moji Krajišnici s obje strane Une.
7 Nakon što sam čuo ove divne riječi mojih prethodnika, osjećam veliko
8 zadovoljstvo...", i tako dalje, i tako dalje.

9 Vi ste Brđaninov i Kuprešaninov govor nazvali: "ove divne riječi".

10 O: Prvo, ovaj moj govor je jedna vrlo umješno izbalansirana
11 izbalansirani pristup koji se može ocijeniti visokom ocjenom. Nije bio
12 Kuprešanin - ja sam kao političar - prvo pohvalio cijeli ambijent, a onda
13 odgovorio i Kuprešaninu, i odgovorio Brđaninu. Imate ovde kod mene - vidićete
14 kasnije, gdje sam rekô da nema pravo neko da kaže da nisu Muslimani ljudi...
15 sam... m... n... Srbi na jedan prenosan /sic/ način i rekao sam jasno: ne
16 mrzimo mi Muslimane i Hrvate. I sve to imate ovde na ovom video snimku. Tako da
17 je to bio jedan predizborni skup u kome sam ja smjelo pored ovako ratobornih
18 izjava rekô: ne mrzimo, hoćemo pravedno, što mi hoćemo treba dati njima. Evo
19 puštite, pa ćete vidit da je to tako. Tako da to nema nikakve veze da sam ja
20 pohvalio, naprotiv. Onaj ko se razumije, ja sam njih negirao, jer je to bilo
21 ludo da se ovako diskutuje kao što su njih dvojica diskutovali. Evo puštite
22 video snimak pa ćete vidjeti da je ovo što ja kažem tačno.

23 P: Dobro. Skoro sam završio sada. Ali da li Vi tu kažete da ste Vi ovdje
24 ustali protiv ekstremista?

25 O: Da. I rekao sam, ne mrzimo Muslimane i Hrvate. Ne mrzimo Muslimane i
26 Hrvate...

27 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Da, gospođo Fauveau.

28

29

30

1 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Časni Sude, da li bismo možda mogli
2 vidjeti cijelu snimku?

3 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Moji kolege mogu da rade što god hoće
4 kod dodatnog ispitivanja.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Idemo dalje, mislim da bi to bilo
6 nepotrebno trošenje vremena. Idemo dalje.

7 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Oprostite.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, svjedok nije završio odgovor.

9 Pitanje je glasilo: da li Vi kažete da ste Vi tada ustali protiv ekstremista i
10 onda ste Vi rekli: "Da, rekao sam da ne mrzimo Muslimane i Hrvate." Molim Vas da
11 odatle nastavite, gospodine Krajišnik.

12 SVJEDOK: I rekao sam: "Ono što mi tražimo sebi - a govor je bilo o
13 jednom mirovnom planu - to isto želimo da dobije i druga strana. I to je bilo
14 vrlo smjelo u takvoj atmosferi gdje je bio rat reći kao što sam ja to rekao. E,
15 to možete naći u transkriptu i možete naći u video snimku. I rekao sam: "Onaj ko
16 ne želi da bude Srbin, a to sam govorio za gospodina Kuprešanina, treba mu
17 vjerovati." I onda sam se našalio: "Kako je lijepo bit Srbin, pa ako neko neće,
18 nemoj da ga tjeramo tamo." I obadvije diskusije sam vrlo izbalansirano odgovorio
19 i negirao. Uzmite, gospodo sudije, pa ćete vidjeti i to sam na svom suđenju
20 objasnio i, ovaj, rekao zbog čega sam tako nastupio. To je bilo 100.000 ljudi
21 gdje sam ja tako to rekao.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 PREVODILAC: Optužba nije uključila mikrofon.
2 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Sada da pustimo ovaj dio koji ste,
3 pretpostavljam Vi spomenuli. 1.22.29.

4 SVJEDOK: Ako može i transkript da pusti, molim Vas, pa da vidi... ako
5 može malo da pomjeri transkript da ja mogu da pratim.

6 [Gleda se video-snimak]

7 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Ovdje možemo stati. 1.23.25.

8 P: Da li je to odjeljak o kojem ste Vi govorili?

9 O: Nije to. I dobro bi bilo da pustite onaj odjeljak gdje sam ja rekao i
10 objasnio sve ovo, jer ovako izdvajanjem nečega što nije u kontekstu je vrlo,
11 mislim, pogrešno. Nadite tu gdje sam rekô da ne mrzimo i da želimo... kako
12 želimo rešenje - sve sam to objasnio.

13 P: Dobro. Što ste mislili reći kad ste rekli hoćemo se samo razdvojiti
14 jer ne možemo zajedno živjeti i trebao bi jedan rat da nas ponovo prisili da
15 živimo zajedno?

16 O: Cijeli moj tok u pregovorima jeste bilo da imamo svoju konstitutivnu
17 jedinicu koju smo, koju su nam obećali. I pod tim sam podrazumijevao
18 razdvajanje, a oni su stalno željeli da bude unitarna Bosna i Hercegovina gdje
19 bi majorizacija vladala nama. I to je suština moga govora. Uzmite dnevni red. To
20 je plan u kome se prizna Bosna i Hercegovina, plan u kome postoje konstitutivne
21 jedinice. I problem je samo šta je u tu konstitutivnu jedinicu bilo ušlo. I o
22 tome sam ja govorio.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Tako da nikakav nije bilo govora o podjeli Bosne i Hercegovine, nego
2 kako će ona, kako će ona bit transformisana - što je druga strana željela da
3 onemogući. E to je bila suština.

4 P: I idemo sada na kraj Vašeg govora. 1.25.33.

5 [Gleda se video-snimak]

6 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Možemo sad ovdje stati prije nego što
7 počne govoriti Karadžić.

8 P: To je kraj Vašeg govora. Nadamo se da će sve ovo biti Srbija, zar ne?

9 O: To je jedna retorika koja je draga Srbima, ali u stvari je samo u
10 političke svrhe stavljena. Ja ne znam zašto niste pustili ovaj dio koji sam Vas
11 ja molio pa bi imali kontekst /sic/ i vidjeli šta je prava suština. Vjerovatno
12 da ovako kad se ispresijeca onda želite da stvorite jednu sliku koja stvarno
13 nije vjerna onome što sam ja pričo.

14 P: Cijela ova video snimka i cijeli transkript idu u spis. Ja molim da
15 se sve to uvrsti u spis. Nemam više pitanja za svjedoka.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Hoće li biti dodatnog
17 ispitanja?

18 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Da.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

20 Ponovo ispituje gospodin Živanović:

21 G. ŽIVANOVIĆ: Gospodine Krajišnik, ja ću Vam postaviti neka pitanja koja
22 su ostala nerazjašnjena posle ispitanja tužioca. Počeo bih od početka.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 To su bili, to je bila izjava o principima koju Vam je on pokazao i
2 pokazao Vam je tekst koji je sačinjen u Sarajevu 18. marta 1992. godine i ja bih
3 molio da pogledamo, to je naš dokazni predlog 1, D1156.

4 Vi ste u odgovoru na pitanje tužioca rekli da je posle ovoga održan još
5 jedan sastanak u Lisabonu gde je, također u okviru ovih razgovora pod
6 pokroviteljstvom gospodina Cutileira. Ja Vas molim da mi sada kažete da li je
7 bilo nekih promena u odnosu na ove principe koji su 18. marta 1992. godine i
8 koje sam ja pokazao, tada, do tog sastanka u Lisabonu? Znači to je bilo valjda,
9 čini mi se početkom maja 1992. godine, da li je bilo nekih bitnih promena u tim
10 principima?

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Nicholls.

12 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Samo želim napomenuti časni Sude, da ovo
13 izlazi izvan opsega mog unakrsnog ispitanja u vezi sa mapom jer sam na početku
14 rekao da se ono odnosilo samo na tehnička pitanja. Naime, na uključivanje
15 stranice koja je nedostajala ponovo u cijeli plan kako bi se razjasnilo da ona
16 druga karta nije bila priložena dokumentu od 18. marta, ali to je sve. Dakle, ja
17 nisam ulazio u raspravu o tim kartama ili promjenama u pregovorima, samo kažem
18 to za zapisnik.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Vaš odgovor, gospodine Živanović?

20 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Gospodine Nicholls je insistirao na
21 datumu i on je ponovio da se radi o 18. martu 1992. u principima, a svjedok je u
22 iskazu rekao u glavnom ispitanju -

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li nam je sve ovo potrebno, jer je
24 svjedok rekao da su bile dvije karte - jedna iz marta, a to je ona koja mu je
25 pokazana danas ujutro i jedna kasnije iz maja koju ste Vi jučer pokazali
26 svjedoku, na čemu su oni utemeljili svoje karte?

27

28

29

30

1 G. ŽIVANOVIĆ: Da, ali on je u iskazu rekao da jedna karta predstavlja
2 činjenične nalaze gospodina Darvina, ako sam dobro razumio, a da to nije bila
3 karta koja je napravljena kao temelj za pregovore. Ali druga karta je bila
4 zvanični predlog Europske unije.

5 [Sudije vijećaju]

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne slažemo se s Vama. Gospodine
7 Krajišnik, da li biste mogli odgovoriti na pitanje gospodina Živanovića? Ako je
8 potrebno, on će ponoviti pitanje.

9 G. ŽIVANOVIĆ: Da, evo ja ću Vam ponoviti.

10 P: Znači, ukratko, Vama sam ja juče pokazao izjavu o načelima - koju ste
11 imali prilike da vidite i o njoj ste govorili - danas Vam je gospodin Nicholls
12 pokazao da ta izjava o načelima datira od 18. marta 1992. godine. Vi ste također
13 rekli da posle ovog sastanka, znači 18. marta 1992. godine u Sarajevu je održan
14 još jedan sastanak u Lisabonu, negde maja 1992., neposredno pre Skupštine o
15 kojoj smo govorili. Moje pitanje je da li je ova izjava o načelima bitno menjana
16 do održavanja tog sastanka u Lisabonu maja 1992. godine?

17 O: Ja ću samo pokušati da...da pomognem, al' da se vratim malo prije 18-og. 22.
18 februara bila je prva verzija principa, to je Lisabonski sporazum u kome je bio
19 ključ kako da se formiraju konstitutivne jedinice. I tada je rečeno, na osnovu
20 popisa sedamdes... 1971., 1981. i 1991. 18. marta napravljena je ona mapa gdje
21 je provizorno napravljeno gdje je ko u većini. I od tog datuma smo konstatovali

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 da bi na osnovu cijele opštine kad bi nju uzimali u obzir napravili grešku i
2 onda je rečeno, čak se i granice opština mogu da koriguju. Mi smo prikazali
3 jedno veliko područje Ozrena gdje je pet opština dijelilo to područje, gdje
4 100.000 Srba bilo u svakoj opštini u manjini. I zato je ova mapa, koja je iz
5 maja 1992., povodom te primjedbe korigovana i onda su uzete osnove manje
6 teritorijalne jedinice - mjesne zajednice, sela il' opštine i - iako to u
7 principima ništa nije ugrađeno. Znači, odgovor je moj - principi principijelno
8 nisu nikako mijenjani ali da je ovaj momenat u crtanju mapa uzet u obzir, vidi
9 se iz ove druge mape koja nije po granicama opština, nego po mjesnih zajednica i
10 sela.

11 G. ŽIVANOVIĆ: Mapa koju sam Vam ja juče pokazao, to je... ja bih molio
12 još jedanputa da je pogledate da ne bi napravili zabunu oko mapa, to je 1D1160.
13 Da li je to ona mapa koja je sačinjena u Lisabonu maja 1992.?

14 O: Da, ovo je ta mapa.

15 G. ŽIVANOVIĆ: Hvala.

16 P: Rekli ste da postoji jedan dokument o koridoru. Odgovorili ste
17 tužiocu i da se radi o koridoru koji je dogovoren sa Hrvatima. Pa Vas ja molim
18 da sada malo to objasnите, kakav je to koridor i o kakvom se dogovoru sa
19 Hrvatima radi?

20 O: Možda bi dobro bilo da imam jedan pokazivač pa bi rado pokazao tu na
21 ovoj mapi koju svi vidimo.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

2 SVJEDOK: Evo, ja imam tu.

3 G. ŽIVANOVIĆ: Možda je bolje, možda je... ne možete tako nego na *ELMO* da
4 stavimo tu mapu, pa da nam pokažete na *ELMO*-u.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ali to se može označiti i na ekranu.

6 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Da, da, izvinjavam se.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako je potrebno, možemo to malo
8 uvećati.

9 G. ŽIVANOVIĆ:

10 P: E ja bih Vas molio, je li možete sada da objasnite o kakvom je to
11 koridoru reč?

12 O: Taj koridor bi mnogo lakše bilo i bolje pokazati na etničkoj mapi
13 koja je u raznim bojama. Ali ja ću pokušati iako možda i ovde može. Mi smo,
14 srpska strana je trebala da poveže ova dva područja, Semberiju i područje oko
15 Doboja. Znači, to je bio cilj naš da mi povežemo.

16 P: Hoćete da nacrtate taj prostor?

17 O: A-ha. Ja, ja ovo što budem nacrtao, to je u stvari... znači, bitno
18 je ovo povezat'. [obilježava] Musliman... hrvatska strana je bila
19 zainteresovana za ovaj dio tu jer je željela da poveže ta svoja područja i
20 mi smo razgovarali sa musliman... sa hrva... zapravo ovo je hrvatska strana.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Pardon. Mi smo sa hrvatskom stranom razgovarali radi toga što je ovo hrvatsko
2 područje pa da bi se napravila nekakva, nekakav bajpas. I to je bio razgovor sa
3 musliman... sa hrvatskom stranom. Ovako... malo je različito na onoj mapi koja
4 je etnička i radi boljeg pregleda dobro bi bilo kad se stavi ta mapa da se vidi
5 da se etnički prostori hrvatski mogu koristiti da se napravi razmjena
6 teritorija.

7 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Mi to imamo u elektronskom sistemu. Moj
8 kolega to može upotrijebiti ako želi.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa dajte da prvo s ovom završimo jer ne
10 možemo imati dvije karte odjednom.

11 G. ŽIVANOVIĆ:

12 P: Gospodine Krajišnik, pošto je ovdje određeni tekst na srpskom jeziku
13 i na cirilici, ja bih Vas molio samo ukratko da pojasnite šta znače ova područja
14 koja su obeležena vodoravnim linijama? Šta ona obeležavaju?

15 O: Ovo horizontalnim linijama, znači ovo što je horizontalnim linijama
16 to je - srpska područja. Ovo ovdje što je bijelo to je - muslimanska područja, i
17 ovo ovdje. O... što je crno, iako je to plavo tamo bilo to je - hrvatska
18 područja. I Sarajevo je ovde, ova/j/, posebno, što sam zaboravio da kažem, morao
19 bi biti poseban jedan papir gdje se za Sarajevo bila predviđala
20 eksteritorijalnost i od upravom Ujedinjenih nacija. I evo vidite ovaj dio je
21 ovdje izdvojen, to je dio, ovaj, dio ovoga, a... Pala. Ovaj dio Pala je
22 izdvojen, a onda je ovo trebalo da se poslije uprave podijeli između dva ili tri
23 entiteta, zavisno kako se bude tretiralo.

24 P: Ja bih Vas sada molio da na ovoj mapi sa brojem 1 obeležite prolaz
25 odnosno koridor koji je trebalo da spoji Semberiju i Dobojsku.

26 O: Isto bi dobro bilo da je na onoj mapi, ali smo mi smatrali da je to
27 trebalo znači da bude ovako. [obilježava] Znači, to je Hercegovina, Romanijska i -
28
29
30

1 P: Oprostite, mislim da me niste razumeli. Ovaj, rekao sam Semberiju i
2 Doboј.

3 O: A Sembe... Pa, ovo je, ovo je taj, taj da kažem put. Kuda bi on bio,
4 to bi bio stvar dogovora oko razmjene teritorija. Ova teritorija i ova
5 teritorija trebala bi koridorom da spoji. I ovdje ima srpskih dosta prostora
6 koji bi se vjerovatno ustupio za zamjenu da bi se koridor napravio. To možete
7 vidjeti na onoj plavo, plavo, ovaj, crvenoj mapi.

8 P: Mislim da smo sad otišli van onog mog pitanja. Jer ja sam govorio
9 samo o koridoru koji je sa hrvatskom stranom dogovoren, o kome ste govorili.
10 Mislim da to nije ovaj koridor koji ste sada poslednji nacrtali.

11 O: Da. Ovo nije. Ovo je drugo. Ovo je samo taj... ovdje bi trebao da se
12 spoje ova dva prostora.

13 P: E, ja bih Vas molio samo taj prostor, znači koji je dogovoren sa
14 hrvatskom stranom da obeležite sa rednim, sa brojem 1.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Istovremeno govorite.

16 SVJEDOK: Mi smo sa hrvatskom stranom dogovorili principe da želimo da
17 spojimo ova dva naša prostora i rekli smo da ćemo svoje prostore u ovoj
18 Posavini, a ima ih dosta, dati na raspolaganje - i oni svoje - da bi se taj
19 koridor napravio. A oni su rekli, za ovaj Vaš cilj, mi smo zainteresovani da
20 dobijemo području Kupresa i ja sam to označio ovde. Ali nismo mi nacrtali, ovaj,
21 koridor, niti ga dogovorili, nego dogovorili principe koje bi u pregovorima mi

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 riješili razmjenom teritorija, što je Cutileirov plan dozvoljavao.

2 P: Vi ste to nacrtali ali Vas ja sad molim da brojem obeležite, znači,
3 onaj prostor kuda je trebao ići koridor koji ste dogovorili sa Hrvatima a koji
4 treba da poveže Semberiju i Dobojsku, u stvari kako ste ovde rekli.

5 O: Gospodine Živanoviću, ja sam nacrtao - ovo je znači jedan prostor, ovo
6 je drugi prostor. Ova dva prostora je trebalo u pregovorima dogovoriti kako da
7 se spoje - razmjenom teritorija. I ja sam ovdje nacrtao da je to taj pravac, ali
8 to nije taj, to je taj pravac, ali nije to taj koridor, nego bi se tu našlo ono
9 što bi mi u pregovorima postigli razmjenom teritorija. I za taj naš, rekao sam
10 za šta su oni bili zainteresovani.

11 P: Je li možete sada to za šta su oni bili zainteresovani da obeležite
12 sa brojem 3?

13 O: Evo, to je. [obilježava]

14 P: A je li možete sa brojem 4 da obeležite onaj deo Sarajeva, Sarajevo
15 odnosno gde ste, koji ste ovde nema pokazali?

16 O: To je ovaj dio Sarajeva [obilježava] što bi trebalo biti pod
17 Ujedinjenim nacijama.

18 P: I ovaj koridor o kojem Vas nisam pitao koji ste nacrtali, obeležite
19 ga, molim Vas, rednim brojem 5.

20 O: Znači, ovo je jedno gdje bi trebalo da se, da se spoji, i to bi
21 vjerovatno... Dobro, to je to. [obilježava]

22 P: Ja se izvinjavam, ja sam koristio termin koridor. Ustvari to treba da
23 bude tačan izraz prostor gde bi eventualno bio koridor.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Jeste. Nismo mi dogovorili gdje će on biti, nego bi trebalo to u
2 pregovorima da se postigne.

3 G. ŽIVANOVIĆ: Ja bih molio sad da ovo obeležimo, e sad ne znam samo koji
4 nam je to broj sledeći. To je 1D1169. Mislim da mi nemamo -

5 P: Gospodine Krajišnik, Vama je tužilac...

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gotovi smo sa onom kartom? U tom
7 slučaju trebamo staviti još datum i potpis. Moliti ću poslužiteljicu da pomogne
8 gospodinu Krajišniku koji mora upisati datum i potpisati ovo.

9 G. ŽIVANOVIĆ: [na engleskom] "Da, molim."

10 O: [obilježava]

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Molim da se ovaj dokument
12 sačuva. Prije nego što nastavite, gospodine Živanoviću, gospodin Nicholls je
13 ponudio i onu drugu kartu na usvajanje.

14 Bilo je nekih naznaka da je i gospodin Krajišnik imao namjeru označiti i
15 nešto i na toj drugoj karti. I ako želite da se to napravi možemo ovu drugu
16 kartu staviti u ovaj informacijski sistem, pa onda učiniti što treba.

17 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Da, ja bih zamolio gospodina Nicholla
18 da pripremi kartu za gospodina Krajišnika.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. NICHOLLS: [simultani prevod] To je dokument 3356.

2 SVJEDOK: Ja moram da kažem da to nije ta mapa. Ovo je tužiočeva mapa i
3 ona nije etnički... etnička mapa. Ja imam tu mapu, mogu Vam to pokazati. A imate
4 i Vi kod sebe.

5 G. ŽIVANOVIĆ:

6 P: Etnička mapa, rekli ste?

7 O: Jeste.

8 G. ŽIVANOVIĆ: Ja bih Vas molio da probamo sa 1149. Mislim da je to
9 etnička mapa. To je na našoj listi 1D1149. Da li je to možda ta mapa?

10 O: Ne, nije to ta mapa.

11 G. ŽIVANOVIĆ: ...nije ta mapa.

12 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Samo da objasnim o čemu se ovdje radi.
13 Ovo je nešto što je napravilo Tužilaštvo, gdje su prikazane i općine i to sa
14 navedenim etničkim sastavom, nacionalnim sastavom, a to je u potpunosti
15 istovjetno onome što je priloženo izjavi o načelima koja je danas bila
16 prikazana. Dakle, ona karta koja je danas uvedena u spis, koja je bila priložena
17 principima od 18. marta, a za koju je svjedok rekao da je utemeljena na popisu
18 stanovništva. Mi smo jednostavno nju obojili i ucrtali linije općinama.

19 G. ŽIVANOVIĆ: Da li je to možda ova mapa, gospodine Krajišnik?

20 Da, da to je jedan od, od, jedna mapa koja je bila na mom suđenju i koju
21 sam ja obilježio i evo vidite, to su ta pro... područja. Ja mogu i da objasnim
22 šta smo tada mislili. To je mapa, podloga je, je za ovo što govorimo, ta mapa.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Nicholls.

24 G. NICHOLLS: [simultani prevod] Ja ne znam za ovu kartu, nije korištena

25

26

27

28

29

30

1 u glavnom ispitivanju, nije samo karta sa popisom stanovništva iz 1991., nego je
2 karta sa oznakama iz prethodnog suđenja. A ona je trebala kao takva biti
3 uvrštena tokom glavnog ispitivanja, ne sada. Ono što sam ja dostavio je ono što
4 jeste priloženo dokumentu od 18. marta, a sad izlazimo izvan opsega unakrsnog
5 ispitivanja.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da možda bolje da predemo na
7 sljedeće pitanje. Ovo ništa neće promijeniti u onome što je svjedok do sada
8 rekao. On je rekao uglavnom gdje se nalazi koridor. Možemo nastaviti ako baš
9 insistirate, mada ne vidim koja bi bila svrha toga.

10 [Sudije vijećaju]

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] No u svakom slučaju, gospodine
12 Krajišnik, da li imate neke još informacije dodatne ili razlike u odnosu na
13 ono što ste do sada rekli a na temelju ove karte koja je sada pred Vama? Da li
14 milite da je to baš neophodno ili mislite da nije?

15 SVJEDOK: Ja samo, ja samo hoću da kažem da je ovo katastarska karta u
16 kojoj su najmanje teritorijalne jedinice ucrtane i razlikuje se od mape gdje su
17 samo opštine, ovaj, ucrtane. I tu se vidi taj ruralni dio velikog procenta koji
18 su držali Srb... koji su bili u posjedu srpskog naroda. Jer plava je boja gdje
19 su Srbi. I tu se vidi kako se može doći do koridora razmjenom teritorija. I tu
20 se vidi zašto je ona mapa od 2. ili 3. maja napravljena onakva. Pravljena je na
21 osnovu ove mape.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo da idemo dalje.

23 G. ŽIVANOVIĆ: Ja bih samo pitao gospodina Krajišnika da razjasnimo da li
24 je ova mapa njemu pokazivana tokom ispitivanja na njegovom suđenju.

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja sam nacrtô ovu mapu.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa on je to već rekao. Već Vam je to
3 potvrdio.

4 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Imam još pitanja koja se tiču druge
5 teme.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Želite da karta uđe u zapisnik?

7 G. ŽIVANOVIĆ: Ne, ne treba. Ja bih to više volio na /nerazgovijetno/, a
8 i sada bih da podemo na pauzu.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Idemo na sljedeće pitanje? Ne,
10 sada ćemo napraviti pauzu od 25 minuta.

11 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim, ustanite.

12 ... Početak pauze u 12.28h

13 ... Sjednica nastavljena u 12.55h

14 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim. Izvolite
15 sjesti.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojić, vidim da Vam se
17 porodica povećava, mijenja.

18 GOSPODIN OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala. Dobar dan. Kao što znate,
19 ovo je gospodin Predrag Nikolić, naš pravni savjetnik. Nadamo se ad će se njegov
20 status već do srijede promijeniti. On je ovdje najviše za sljedećeg svjedoka.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Dobar dan, gospodine Nikolić.

22 Dobro došli. Mikrofon, molim.

23 G. NIKOLIĆ: Časni Sude, u ovom timu sam bio istražitelj od oktobra
24 mjeseca prošle godine, a kako izgleda, sada ću biti u novoj ulozi. Zahvaljujem
25 se Sudu što će odobriti ovu izmjenu. Hvala.

26 SUDIJA AGIUS: [simultani prijevod] Hvala. Mi nismo još ništa odobrili.

27 Ali možda će se, eto, to dogoditi.

28

29

30

1 Gospodine Živanović?

2 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod]

3 P: Gospodine Krajišnik, Vas je tužilac pitao za dokument, pokazao Vam je
4 jedan dokument, to je 3254. Ja bih molio da ga pogledamo još jedanputa. I on Vam
5 je predočio jedan deo tog dokumenta koji govori da se ne može garantovati lična
6 i kolektivna sigurnost preostalom muslimanskom stanovništvu i - naredba koju Vam
7 je već i pročitao. Ja neću da je ponavljam. Ja bih htio samo da Vas pitam u vezi
8 ovog dela naredbe koju Vam tužilac nije pročitao. Odnosno, ili, možda sam ja
9 propustio da to primetim.

10 Tu stoji: "S obzirom na uslovljavanje političke situacije i na direktne
11 pretnje gospodina Alije Izetbegovića srpskim teritorijalcima, u daljoj
12 escalaciji ratnih sukoba ne može se garantovati lična i kolektivna sigurnost
13 preostalom muslimanskom stanovništvu."

14 Mene interesuje sada, da li možete da mi kažete da li Vi znate, prvo,
15 bilo lično, bilo iz nekih drugih kontakata ili informacija, da je tada bilo
16 nekakvih pretnji gospodina Alije Izetbegovića srpskim teritorijalcima?

17 O: Ovdje stoji: "usložnjavanje političke situacije". Ja sam bar razumio
18 drugačije. Ja moram biti iskren, ja ne znam na šta je mislio gospodin, ovaj,
19 gospodin Kličković. U nas je cijeli rat bila složena situacija. Tako da, sve bi
20 to bilo naglašanje kad bi ja nešto rekao. Ustvari, ne mogu se sad sjetiti šta je u
21 to vrijeme bilo. I da li je nešto bilo.

22 P: Ovaj dokument je iz maja 1992. godine. Mene interesuje da li je Vama
23 poznato, da li ste čuli da li su u to vreme, u vreme vođenja tih oružanih borbi,
24 muslimanske snage imale neka vidna obeležja kojim sebe izdvajaju kao oružane

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovni zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 snage. Da li su imali recimo uniforme ili tako nešto po čemu bi se mogli
2 razlikovati od civila?

3 O: Ono što je, prema mom skromnom saznanju, bilo - da kažem na sve tri
4 strane - to je da u početku dok se nije formirala vojska, a možda i kasnije,
5 ti... taj naoružan narod i na jednoj, i na drugoj, trećoj strani je bio u
6 civilnoj uniformi, mislim civil...civilnom odijelu, jer je svak branio svoj
7 kućni prag. Tako da, možda je to najviše bilo prisutno na muslimanskoj strani
8 rad toga što ona nije imala uniforme. Hrvati su nešto dobili od Hrvatske, Srbi
9 su nešto, pošto su bili mobilisani, /nerazgovijetno/ mobilizacijama, imali
10 uniformi. A Muslimani mislim da nisu imali uniformi, kol'ko ja mogu sada da
11 rasudim sa ove distance.

12 P: Još bih Vas nešto zamolio u vezi ovoga da mi kažete, odnosno da nam
13 pojasnite ko je u to vreme bio ovaj gospodin Gojko Kličković koga je pominjaо
14 tužilac?

15 O: Gojko Kličković je, ja nisam ni znao da je to, on je bio lokalni
16 lider, možda je bio i predsjednik ili izvršnog odbora ili te srpske skupštine,
17 ili je možda bio nešto u zajedničkoj skupštini. Znao sam, kroz moj proces, al'
18 sad ne mogu tačno reći. Znači, bio je neki lokalni lider u civilnoj vlasti. I on
19 nije mogao izdati naredbu. Ovo je jedna /sic/, vrlo pogrešan pristup. On nije
20 imao pravo na nekakvu naredbu, al' eto, svi ljudi se nisu snalazili pa je onda
21 svak radio kako je mislio da treba.

22 P: Hvala Vam. Ja bih sada prešao na dokument koji Vam je tužilac isto
23 pokazao. To je 3258.

24 Vi ste rekli da ste videli da tu ima nekih nelogičnosti između ovoga što
25 piše u zaglavlju dokumenta, dakle, gde se navodi da se radi o komandi

26

27

28

29

30

1 Brigade Birač, i pečata koji se nalazi na dnu ovog dokumenta, pa bih Vas molio
2 samo da mi pojasnite u čemu ste videli tu neku nekonzistentnost u ovom
3 dokumentu?

4 O: Do 19. maja kol'ko se ja sjećam, je na području Bosne i Hercegovine
5 bila prisutna Jugoslavenska narodna armija. Prije toga, 12. maja, formirana je
6 Vojske Republike Srpske ili tada Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine.
7 Ovaj major, tada major, danas je drugi čin ima je vjerovatno bio u
8 Jugoslavenskoj narodnoj armiji. Pošto je 19. otišla Jugoslavenska narodna
9 armija, pošto on nije formirao, nije se formirala tu jedinica. Onda je on bio
10 oslonjen na regiju Birač i ovde je nazvao sebe "Komanda brigade srpske vojske
11 Birač". To nije postojalo. I doli je pečat njegove bivše vojne pošte kojoj je
12 vjerovatno pripadao. Ova... ovaj papir govori da se on u to vrijeme vjerovatno
13 snalazio kako je znao i umio. I nije imao upute ni od Glavnog štaba, niti je imao
14 nešto drugo, jer da je imao, onda bi vjerovatno nazvao - stavio gore "Vojske
15 Republike Srpske", pa je doli stavio nekakva svoja jedinica, to je moje ovako
16 laičko zapažanje, ali neki vojni stručnjak bi to sigurno kvalitetnije mogao da...
17 da objasni.

18 P: A da li biste mogli samo da pogledate pečat na ovom dokumentu? Da li
19 imate uti... odnosno, Vi ste rekli, iskomentarisali ste nešto vezano za ovaj
20 pečat, pa bi Vas molio da ponovite, samo.

21 O: Malo mi je neobičan pečat. Ovdje je cirilicom navedeno "vojna pošta
22 Šekovići". Obično pečati bivše Jugoslavenske narodne armije kol'ko ja znam, nisu
23 bili cirilicom. Ali takođe ni naša organizacija Vojske Republike Srpske nije
24 bila prema vojnim poštama, nego prema jedinicama. Znači, ovdje je nekakav gumiš
25 koji - ovde ima grupa generala i drugih starješina koji bi to vjerovatno bolje
26 objasnili - ja ovako samo uočavam da, da nije to kol'ko ja znam u redu i... a
27 šta je to, to vjerovatno zna onaj ko je stručnjak toga.

28
29
30

1 P: Hvala Vam. Sledејe pitanje koje sam htio da Vam postavim vezano je za
2 čoveka čije je ime Veljko Milanković. Pitao Vas je o tome isto tužilac. Ja Vas
3 nisam najbolje samo razumeo kada ste Vi govorili tada o njemu u jednoj prilici o
4 kojoj Vas je pitao tužioc. Da li je on tada bio živ, ili ne?

5 O: Tada je on bio mrtav. On je već umro. Ja sam govorio, kol'ko se
6 sjećam, kad je rat završen, meni se čini tako, na jednom predizbornom skupu. To
7 je, znači, počeli su izbori poslije Daytona - kol'ko se ja sjećam, i tada sam ja
8 pričao o njemu. A svi su oko mene govorili, to je naša jedinica, junaci, tol'ko
9 su poginuli, imali svoju neku spomen, ovaj, sobu i on je tamo centralna ličnost.
10 Ja s... nikakvih drugih saznanja nisam imao. Kad sam došao ovde onda sam video
11 ovde. I predstavnik te opštine je potvrđio ovo što je tužilac rekao da je on bio
12 na granici sa zakonom, da je ... i tako dalje - što sam tada saznao - ne, saznao
13 prije njega, ali što je o... taj predstavnik iz opštine potvrđio. Ali je bio
14 junak, što je za njih vrlo bitno bilo, branio to područje.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanović, zapravo gospođo
16 Fauveau, hoćete li Vi ispitivati ovog svjedoka, ili ne?

17 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Ukoliko moj kolega ne obradi neke teme,
18 onda vjerojatno ali ne više od pet minuta. Ako danas ne završimo, neću tražiti
19 da se ponovo pozove svjedok.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Upravo sam zato i pitao gospodu
21 Fauveau jer bih, gospodine Živanović, htio da polako privedete kraju Vaše
22 dodatno ispitivanje i želim da to završi danas.

23 G. ŽIVANOVIC:

24 P: Samo sam primetio da u zapisnik nije ušao poslednji deo Vaše

25

26

27

28

29

30

1 rečenice. Mislim da se odnosio na Odbranu, da je on njih branio, da je zbog toga
2 bio "heroj", "junak" kako ste ustvari rekli. Jesam ja to dobro čuo da ste
3 izgovorili ovde?

4 O: Svaka opština je na neki način imala svoju jedinicu i prema njoj se
5 prepoznavala. I jedna od jedinica u 1. krajiškom korpusu, dakle, kasnije je
6 gospodin Milanković bio u 1. krajiškom korpusu, kako sam svjedočio, je bila
7 Vukovi sa Vučjaka. I za njih su oni ti koji su, ajd' da kažem učestvovali u
8 oružanom odbrani srpskog naroda, ne da brane Prnjavor, jer Prnjavor nije na
9 granici, nego je branili srpski narod i oni su bili ponosni na tu svoju jedinicu
10 u kojoj je veliki broj poginuo. A na čelu te jedinice u jednom dijelu tog ratnih
11 operacija, bio je gospodin Milanković dok nije poginuo. Kasnije je neko drugi
12 bio - ja to sad ne znam ni ko je, ni, nit znam kad je to, do toga došlo. I za tu
13 opština, oni su bili junaci. Kad su meni to rekli. Zato sam ja tako i na
14 predizbornom skupu i rekao.

15 P: A da li znate kako je on poginuo, je li on... je li to bilo u ratu
16 ili pod nekim drugim okolnostima ili šta se tu dešavalo?

17 O: Znam da je ranjen, da je, da je dobio sepsu u ovoj... u Banjaluci.
18 Interesovao sam se zbog toga što sam baš zbog ovih pitanja htio da znam šta se
19 desilo s njime i da je umro poslije određenog vremena zbog sepse, zbog, znači,
20 rane. U Banjaluci.

21 P: A rekli ste, izvinjavam se, rekli ste između ostalog u glavnom
22 ispitanju tužiocu da je i 90% ljudi iz njegove jedinice takođe izgubilo život,
23 da je poginulo. Ako sam Vas ja dobro razumeo.

24 O: Ja sam, kol'ko se sjećam da je taj procenat, al' znam da je veliki
25 procenat - ajd' da budem precizniji - je poginulo iz te, ovaj, jedinice i to je
26 u mom procesu i navedeno tamo. I sad mi se zadržao u mislima da je to 90%, a
27 znam da je veliki procenat pripadnika te jedinice poginuo u toku rata.

28

29

30

1 P: Sad kad ste pomenuli ove okolnosti pod kojima je gospodin Milanković
2 umro, Vi ste takođe govorili i o jednom koridoru koji je otvorila vojska prema
3 Banjaluci, a radi dostavljanja humanitarne pomoći, pa ste pomenuli i nekih 12
4 beba, pa bih Vas ja zamolio da malo detaljnije objasnite o čemu se tu radilo,
5 ako znate?

6 O: Kol'ko ja znam, a znam da kažem skromno, il' bolje rečeno znam
7 dovoljno za ovo svjedočenje. Vođeni su politički pregovori sa UNHCR-om sa
8 Međunarodnim Crvenim krstom, i sa predstavnicima, ovaj, UNPROFOR-a, da se
9 omogući dotur humanitarne pomoći prema Banjaluci jer je to područje bilo
10 odsječeno. I ja se sjećam da je raznih kombinacija bilo i jednostavno nije
11 urodilo plodom. I jednom je jedna strahovita vijest prohujala i u novinama je
12 objavljeno da je zbog nedostatka kiseonika novorođena, novorođenih, meni se čini
13 da je 12 beba, čak je i spomenik poslije izgrađen, je, je umrlo. I to je i
14 objavljeno u novinama što je na neki način možda prelilo čašu u cijelim tim
15 političkim pregovorima. O tim detaljima ja nisam u toku ali znam da je bio
16 problem oko sprečavanja dotura humanitarne pomoći i da su te bebe umrle zbog
17 nedostatka kiseonika.

18 P: Samo još jednu stvar ako znate. Je li znate gde je to bio odsečen taj
19 deo prema Banja Luci, gdje je otprilike bio, gde je bio onemogućen dotur te
20 humanitarne pomoći? U komandant delu Bosne i Hercegovine? Otprilike ako znate.

21 O: Pa evo baš u onom dijelu koje nije spojena a... ova Semberija sa ovim
22 dijelom u Doboju. Znači, to je bilo da kažem, tu nije postojao koridor, i tu se
23 nije moglo doći'. Jedno vrijeme je to... do...dovlačila se humanitarna pomoć sa
24 avionom, posle toga je to prekinuto. Tako da je to bio potpuno izolovan taj tamo

25

26

27

28

29

30

1 dio Republike Srpske i mi smo bili teritorijalno odsečeni i jednostavno su
2 teš... i komunikacije nisu bile postojale, a pogotovo što ljudi nisu mogli tamo
3 da te hu... najelementarnije stvari zadovolje. Tak'u sam ja informacije tada
4 dobijo i tako je to bilo i u javnosti i međunarodnoj zajednici predstavljen.

5 P: Da li, ako se sećate mape koju ste obeležili na prošloj sesiji, da li
6 je to onaj deo koji smo obeležili sa brojevima 1 i 2?

7 O: Da, da. Jedan je Semberija, dva je, ili mislim obrnuto, ili dva je
8 ova Trebava, tamo kod... kod Doboja. Jeste.

9 P: Hvala. Recite mi samo još u vezi toga jednu stvar. Da li je tada, u
10 toj situaciji Vojske Republike Srpske preduzela akciju i izvršila pripajanje te
11 dve teritorije koje su bile inače odsečene?

12 O: Ja moram a... reći iskreno da je vijest jedan dan objavljena kako je
13 vojska, kako se to kaže "probila koridor", ustvari spojila to dvoje, i to se
14 desilo negdje okod... oko... Vidovdana, odnosno 28., 26. juna, kol'ko se ja
15 sećam, ili možda me vara pamćenje,. Al' tada, oko tog vremena je to riješeno,
16 jer je Vidovdan krsna slava naše vojske bila.

17 P: Hvala. Prešao bih sada na drugu jednu temu. Vama je ovde predviđen
18 jedan zapisnik ili tačnije rečeno jedna stranica iz zapisnika sa sednice Narodne
19 skupštine Republike Srpske gde je govoren o tome koje će gradove dobiti
20 Republika Srpska a u kojima su ranije većinu činili Muslimani. Vi ste u Vašem
21 odgovoru na pitanje tužioca rekli da na istoj toj skupštini je govoren
22 otprilike i koje gradove su Srbi izgubili, odnosno koji će ostati u okviru

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovni zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Federacije – muslimansko-hrvatske Federacije, a u kojoj su Srbi bili većina.

2 Ja bih Vas sada molio ako se sećate da mi kažete koji su to gradovi u
3 kojima su Srbi činili većinu a koji su po ovom planu o kome se razmatralo tada
4 na Skupštini, to, ovaj, ostalo u Federaciji Bosne i Hercegovine.

5 O: Ja mogu načelno da kažem: u zapadnom dijelu Republike Srpske, u našoj
6 Krajini postoje istorijski etnički prostori koji su tom mapom bili pripali da
7 kažem, il' neki od njih, bili pripali Federaciji, gdje smo mi bili u većini. Evo
8 kao što je i /s/ Daytonskim sporazumom to se desilo. Možda je najbolje,
9 najslikovitije, najbolje će se tu sjetiti, Daytonskim sporazumom smo izgubili
10 Glamoč, Grahovo, Petrovac i druge gradove. A dobili smo u istočnom dijelu e ove
11 gradove kao što je Bratunac, i koje što je Karadžić naveo. To je sankcionisano
12 Daytonskim sporazumom. A nešto je slično bilo i ovim sporazumom, doduše, u
13 drugoj formi. I Karadžić je govorio o sporazumu. I kaže: "Ne možemo dozvol'ti
14 to, al' morate shvatiti da sme i ovo dobili." Ali to na lokalnom planu nije isto
15 jer ljudi kažu, mi dajemo svoje, ne interesuje mene za tuđe, a to je bio jedan
16 kompromis koji je međunarodna zajednica ponud'la da bi naprav'la nekakvu mapu u
17 kojoj je bilo teško pomiriti te regionalne i lokalne interese.

18 P: Hvala. Vama je tužilac prikazao video snimak Vašeg govora. Ja bih
19 molio Pretresno veće da se svedoku pusti ovaj isti dokaz od 1 sat, 47. sekunda.
20 Inače bi želeo da se svedoku prikaže ceo deo – onaj deo koji... ceo njegov
21 govor. On traje inače 25 minuta.

22 To je inače, taj snimak je 3344, a transkript je 3318 sa tužiočeve
23 liste.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prema mom proračunu, ako ovo bude
2 trajalo 25 minuta, a 2 minute smo već izgubili, neće biti vremena za nikakva
3 pitanja nakon toga.

4 G. ŽIVANOVIĆ: /prevod engleskog transkripta: "U redu, u redu, časni
5 Sude. Hvala."/

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prema tome, jedna je varijanta da mu
7 pokažete taj snimak i da sutra nastavite s pitanjima. Ili, ako imate neki
8 konkretni dio video snimke na umu možete ići odmah na taj dio video snimke i
9 onda ćete imati još vremena za pitanja.

10 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Nažalost, nisam imao vremena da
11 izdvojam inserte zato jer sam ovu video snimku video tek prilikom unakrsnog
12 ispitivanja optužbe.

13 [Sudije vijećaju]

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Šta čekamo?

15 [Gleda se video-snimak]

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možete se zaustaviti. Imate još šest
17 minuta.

18 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Hvala.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nadam se da čete završiti.

20 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Ja mislim da hoću.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Živanoviću.

22 G. ŽIVANOVIĆ:

23 P: Gospodine Krajišnik, prvo sam htio da Vas pitam da li je ovaj Vaš
24 govor u celosti prikazan, da li je to to?

25 O: Da. To je tō.

P: Je li možete da mi kažete, vidim da se u ovom govoru Vašem, u jednom

27

28

29

30

čtvrtek, 03.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 trenutku pominje da će ljudi koji slušaju govor, narod, je li, izići na
2 referendum. Šta je to, kakav je to referendum? Da li možete to da objasnите?

3 O: Mi smo imali u 1993. i 1994. godini jedne kompromisne mape, akcioni
4 plan. I čak je u 1993. godini bio predlog da bude konfederalna Bosna i
5 Hercegovina i prihvatali su i Muslimani i Hrvati i Srbi. I potpisane su
6 deklaracije. I iznenada neko je to stavio u kraj i ponudio je plan Kontakt grupe
7 koji je bio potpuno katastrofalno protiv naših interesa. I zato smo mi
8 organizovali referendum da se narod izjasni je li za te mape ili ne, jer je nama
9 priječeno da će nas bombardovati ako ne prihvatimo taj plan. I poslije toga
10 izašli smo referendum, došlo je do Daytonskog sporazuma i konačno je napravljen
11 pravi il' da kažem, solidan kompromis.

12 P: Možete li da mi kažete otprilike samo kakav je bio rezultat tog
13 referendumu? Pretpostavljam da ne znate tačne rezultate.

14 O: Da. Narod je u Republici Srpskoj plebiscitarno, znači, jed... preko
15 90% odbio mape Kontakt grupe i zato smo prešli na Cutili... na Daytonski
16 sporazum.

17 P: Hvala Vam. Ja ču još da, samo, ovaj, predem na zadnju tačku ovog što
18 sam htio da Vas pitam. Tužilac Vas je malo pitao o presudi koja je doneta u
19 Vašem predmetu, pa bih ja Vas molio da mi kažete - čitajući ovu presudu ja sam
20 video da je Pretresno veće našlo da Vi niste krivi za genocid. Da li je to
21 tačno?

22 O: Da, tačno.

23 P: Da je Pretresno veće takođe našlo da Vi niste krivi za saučesništvo u
24 genocidu.

25 O: Da, tačno.

26

27

28

29

30

1 P: Hteo sam da Vas pitam da nam kažete ovde da li Vam je poznato da li
2 se Tužilaštvo žalilo zbog te presude na genocid u okviru ovog što ste Vi bili
3 oslobođeni?

4 O: Nije se žalilo.

5 P: Hvala Vam. To bi bilo sve. Zahvaljujem Vam na ovom. Ja više nemam
6 pitanja.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodinu Živanoviću. Hoćemo li
8 prekinuti sada, gospodo Fauveau?

9 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Mislim da će odustati sada od početka
10 ispitanja jer mislim da ne bih mogla završiti ako sada počnem.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala.

12 Gospodine Krajišnik, završili smo sa Vašim iskazom ovdje. Kao prvo će
13 Vas odvesti nazad u pritvorsku jedinicu, a ja će se pobrinuti da se onaj
14 prethodni nalog o Vašem odvajanju koji je trebao pokriti period od sedam dana
15 ili do kraja Vašeg iskaza, što se bude prvo dogodilo, da se taj nalog poništi.
16 Prepuštam to predstavnici Tajništva. Ona će to morati prenijeti tajniku. Hvala.
17 Nastavljam sa radom sutra poslije podne u 14.15h. Imat ćemo novoga svjedoka.
18 Hvala.

19 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

20 [Svjedok se povlači]

21 ... Sjednica završena u 13.43h.

22 Nastavak zakazan za srijedu,

23 04.06.2008. u 14.15h.

24

25

26

27

28

29

30